

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI

FAKULTA ZDRAVOTNICKÝCH VĚD

Ústav zdravotnického managementu

Robert Trmal

**Soustava ekonomických ukazatelů k hodnocení
zdravotnických zařízení**

Diplomová práce

Olomouc, 2012

Anotace

Název práce:	Soustava ekonomických ukazatelů k hodnocení zdravotnických zařízení
Název práce v angličtině:	A system of economic ratios for health institutions assessment
Datum zadání:	4. 1. 2010
Datum odevzdání:	30. 6. 2012
Vysoká škola, fakulta, ústav:	Univerzita Palackého v Olomouci Fakulta zdravotnických věd Ústav zdravotnického managementu
Autor práce:	Robert Trmal
Vedoucí práce:	Ing. Miloš Ulrich
Oponent práce:	

Abstrakt v češtině: Diplomová práce se zabývá souhrnem základních ekonomických ukazatelů a možnostmi jejich uplatnění u finanční analýzy zdravotnického zařízení. Zobrazuje nám řadu ukazatelů, které mohou být použity jako nástroj pro finanční řízení. Cílem práce je pak podat komplexní přehled a hodnocení finanční situace tohoto zařízení z dostupných dat s využitím metod finanční analýzy.

Abstrakt v angličtině: This thesis deals with complex of basic financial ratios and its options in using them in financial analysis of health facility. It represents a bank of ratios, which can be used as instrument for financial management. The goal of this thesis is to present comprehensive compendium and classification of financial situation of this facility using available data in financial analysis.

Klíčová slova v češtině:

finanční analýza, ekonomické ukazatele, soustavy ekonomických ukazatelů

Klíčová slova v angličtině:

Financial analysis, financial ratio, system of financial ratios

Rozsah: 95 s., 4 přílohy

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci vypracoval samostatně a použil jen uvedené bibliografické a elektronické zdroje.

Olomouc, 25. červen 2012

Poděkování

Děkuji Ing. Miloši Ulrichovi za odborné vedení diplomové práce.

Obsah

Obsah	5
Úvod.....	7
1. Specifika hodnocení ekonomické situace ve zdravotnictví.....	9
2. Finanční analýza	17
2.1 Šíře pojetí finanční analýzy	18
2.2 Přístupy k finanční analýze.....	19
2.3 Uživatelé finanční analýzy	21
2.4 Zdroje informací pro finanční analýzu	22
2.4.1 Rozvaha	23
2.4.2 Výkaz zisku a ztráty.....	28
2.4.3 Výkaz o peněžních tocích	31
2.4.4 Příloha k účetní uzávěrce	32
2.4.5 Vzájemná propojenost účetních výkazů	32
3. Ukazatele	33
3.1 Dělení ukazatelů	34
3.2 Ukazatele v elementární analýze	38
3.3 Analýza stavových ukazatelů	39
3.3.1 Horizontální analýza	39
3.3.2 Vertikální analýza	41
3.4 Analýza rozdílových ukazatelů	41
3.5 Analýza poměrových ukazatelů.....	42
3.5.1 Ukazatele rentability	43
3.5.2 Ukazatele aktivity	46
3.5.3 Ukazatele zadluženosti	49
3.5.4 Ukazatele likvidity	50
3.5.5 Ukazatele na bázi kapitálového trhu	51
3.5.6 Ukazatele na bázi cash flow.....	52
3.6 Analýza soustav ukazatelů.....	53
3.6.1 Pyramidové soustavy ukazatelů.....	55
3.6.2 Paralelní soustavy ukazatelů	57
3.6.3 Predikční modely	58

4.	Finanční analýza Uherskohradištské nemocnice a.s.	63
4.1	Základní informace	64
4.2	Analýza absolutních ukazatelů	64
4.2.1	Analýza rozvahy	64
4.2.2	Analýza výsledovky	70
4.3	Analýza relativních ukazatelů	73
4.3.1	Ukazatele rentability	72
4.3.2	Ukazatele aktivity	74
4.3.3	Ukazatele zadluženosti	75
4.3.4	Ukazatele likvidity	76
4.3.5	Ukazatele produktivity	77
4.3.6	Ukazatele na bázi kapitálového trhu	77
4.4	Analýza fondů finančních prostředků	78
4.5	Tafflerův bankrotní model	78
	Diskuze	80
	Závěr	83
	Literatura a prameny	84
	Seznam zkratk	87
	Seznam obrázků	88
	Seznam tabulek	89
	Seznam grafů	90
	Seznam příloh	91

Úvod

Hodnocení finanční situace instituce je dnes již prakticky běžnou součástí jejího řízení a slouží nejen manažerům, ale i vlastníkům, bankovním institucím, případným investorům, a případně též i obchodním partnerům ke zjištění finančního zdraví dané organizace. Výsledky finanční analýzy bývají podkladem pro investiční rozhodování managementu, podkladem pro získání úvěru a mohou posloužit jako zdroj informací dalším subjektům. Cílem řízení u nepodnikatelských subjektů by měla být především efektivita daných aktivit, tedy dosažení cíle za využití optimálního množství zdrojů. V oblasti komerčních firem je tím pak myšlena schopnost rozšířené reprodukce kapitálových zdrojů, tedy produkce zisku v dlouhodobém horizontu a dále maximalizace tržní hodnoty podniku.

Jak jsem již uvedl, finanční analýzu lze využít i u neziskových institucí, mezi které patří i významná část poskytovatelů zdravotnických služeb. U těchto institucí není primárním cílem maximalizace zisku, ale efektivní poskytování diagnostiky, prevence a terapie onemocnění. Toto by se však mělo dít ruku v ruce s nákladovou efektivitou, tj. s absencí plýtvání resp. s optimálním využíváním zdrojů.

Pro praktickou aplikaci finanční analýzy ke zhodnocení ekonomicko-finanční situace zdravotnického zařízení jsem si vybral společnost Uherskohradištská nemocnice a.s., jejímž zřizovatelem a jediným vlastníkem akcií je Zlínský kraj. Zdroje pro zpracování finanční analýzy jsem čerpal z výročních zpráv z let 2007 až 2010 (aktuální informace za rok 2011 nebyly v době zpracování diplomové práce k dispozici). Tato nemocnice je zajímavá jednak tím, že je z pohledu dlouhodobé ekonomické prosperity hodnocena ve Zlínském kraji jako nejlepší, což bylo potvrzeno 3.místem v celostátním srovnání nemocnic dané kategorie dle finančního zdraví (provedeno Health Care Institutem v roce 2009).^{1 2} Vedle toho je to i investiční záměr nemocnice, a to již prakticky schválený projekt centrální budovy chirurgických oborů, který má být většinově financován z interních zdrojů nemocnice. Určitou roli ve výběru nemocnice sehrála i skutečnost, že jsem v této nemocnici zaměstnán, takže výsledky finanční analýzy budou pro mne o to víc zajímavé.

¹ Více viz.

http://www.nemuh.cz/Data/files/boxiky/kategoriefin%20zdrav%C3%AD%20%C4%8CR_toto.pdf

² Metodika hodnocení finančního zdraví zdravotnických zařízení viz. <http://www.hc-institute.org/userfiles/file/2009/zebricek-nemocnic-2009-dle-financniho-zdravi.pdf>

Samotná práce je koncipována do dvou částí. První je teoretická část, ve které jsou ve třech kapitolách popsány základní principy finanční analýzy, předmět jejího zkoumání a zdroje informací pro její provedení. Druhá část, uvedená ve čtvrté kapitole, je praktickou aplikací horizontální a vertikální analýzy účetních výkazů a vybraných poměrových ukazatelů. V diskuzi je pak shrnut výsledek finanční analýzy a její porovnání se závěry publikovanými organizací Health Care Institut.

1. Specifika hodnocení ekonomické situace ve zdravotnictví

Jedním z nutných předpokladů moderní společnosti je fungující zdravotnický systém. Zásadním problémem prakticky všech zdravotnických systémů je otázka jeho financování, respektive míry jeho financování, alokace finančních prostředků a rovněž jejich smysluplné využití. Smysluplným využitím resp. efektivitou je v obecném principu míněn stav, kdy jsou při daných vstupech maximalizovány výstupy. Aplikace ekonomických principů na zdravotnický sektor naráží na omezení v jeho specifických neekonomických cílech a rovněž na specifičnost jeho postavení na trhu. Zásadním problémem se tak stává fakt do jaké míry je zdravotnictví veřejná služba³ a kde již jeho role v tomto smyslu končí a dostává se do role firmy na běžném trhu výrobků a služeb. V tomto ohledu je pak existence firmy postavena na generování zisku a úspěšnost počínání firmy lze hodnotit ekonomickými ukazateli a podrobněji pak s jejich pomocí formou ekonomické analýzy.

V teoretickém modelu trhu klasické ekonomie je jednou z podmínek efektivnosti systému dokonalá konkurence, ta by v ideálním případě měla zajistit pomocí tržních mechanismů optimální alokaci zdrojů. K bližšímu pochopení trhu s dokonalou konkurencí s jeho základními charakteristikami a jejich rozdíly oproti trhu zdravotnických služeb přikládám níže uvedenou tabulku 1.

Pochopitelně jde o idealizovanou situaci, která selhává i na běžném trhu výrobků a služeb, ovšem ve zdravotnictví s jeho specifiky se přidružují další faktory, které se na tomto selhání podílejí. Základní odlišnosti zdravotních služeb oproti běžným komoditám na trhu uvedl ve svém článku „Uncertainty and the Welfare Economics of Medical Care“ americký ekonom Kenneth J. Arrow již v roce 1963. Mezi základní specifika trhu zdravotní péče uvádí: ⁴

³ Veřejná služba je chápána jako služba produkující veřejné statky a je poskytovaná občanům vládou a dalšími složkami veřejné správy. Veřejný statek je pak charakteristický nedělitelností spotřeby (potencionální spotřebitelé spotřebovávají statek společně a úroveň spotřeby jednoho spotřebitele nesnižuje spotřebu dalšího spotřebitele), nevyloučitelností ze spotřeby (spotřeba jednoho spotřebitele nesnižuje spotřebu dalších spotřebitelů) a nezvyšováním nákladů na daný statek při další spotřebě.

⁴ Nikorjak M.: Arrowova ekonomická specifika zdravotní péče a informační společnost, *Acta academica karviniensia*, <<http://www.opf.slu.cz/aak/2011/03/nikorjak.pdf>>

	Dokonale konkurenční trh	Trh zdravotnických služeb
Množství nabízejících	existuje velký počet subjektů a žádný z nich nemá dominantní postavení	omezený počet nabízejících
Podstata existence firmy	firmy usilují o maximalizaci zisku, spotřebitelé o maximalizaci užítku	většina poskytovatelů neexistuje primárně kvůli zisku
Druh komodity	všechny komodity jsou homogenní	heterogenní komodity
Informovanost spotřebitele	každý subjekt má dokonalé a stejně dostupné informace	nedostatečně informovaní spotřebitelé
Platba za zboží	přímá platba za zboží	spotřebitelé většinou neplatí přímo a v plné výši

Tabulka 1: Rozdíly trhu zdravotnických služeb a dokonale konkurenčního trhu

Zdroj: Křížová, E. *Zdravotnické systémy v mezinárodním srovnání*.

- **povahu poptávky** – poptávka po zdravotní péči je svou podstatou nestálá, zdravotní služby jsou poptávány, s výjimkou prevence, pouze v případě nemoci nebo odchylky od normálního stavu. Navíc poptávka po zdravotní péči je prakticky vždy vysoce propojena s útokem na integritu člověka. Neposkytnutí nebo nemožnost zdravotní péče je tak spojena s vysokým rizikem ohrožení zdraví.
- **očekávané chování lékaře** – předpokladem je důvěra k poskytovatelům zdravotní péče, která plyne především z nemožnosti otestovat službu předem. Předpokládá se, že chování poskytovatele zdravotní péče se řídí obavou o blahobyt zákazníka, navrhovaná léčba vychází z objektivních potřeb daného jedince a není ovlivněna finanční situací jedince, lékař často vystupuje jako autorita a předpokládá se u něj zájem vydat korektní informace, rovněž je předpoklad oddělení vlastních zájmů lékaře od doporučení pokračovat s léčbou u jiného odborníka. V tomto bodě v současnosti dochází ke vzestupu informovanosti ve prospěch konzumentů zdravotní péče a to jednak cestou

pacientů samotných (hodnocení lékařů prostřednictvím webových portálů), cestou zdravotnických zařízení (propagace jejich práce v médiích), a cestou státních regulací (např. povinnost zdravotnických zařízení zveřejnit ceník u ekonomicky náročnějších variant).

- **nejistotu spojenou s produktem** – která je spojena s faktem nepředvídatelnosti výsledku terapie a výskytu nemoci. U většiny komodit je možno se poučit z vlastních zkušeností s nimi nebo ze zkušeností ostatních, protože je možnost velkého množství pokusů, u nemoci toto obecně platné není. Rovněž u většiny produktů je zákazník schopen posoudit užitek produktu téměř stejně tak dobře jako je tomu schopen jeho výrobce, na trhu zdravotních služeb je však výrazná informační nerovnováha. Úroveň významu tohoto faktoru je v poslední době některými zdravotnickými ekonomy s narůstající informovaností spotřebitelů zpochybňován.
- **podmínky na straně nabídky** – těmi je obecně myšleno omezení nabídky vzhledem k omezení vstupu poskytovatelů na trh nutností patřičného vzdělání, licence apod. poskytovatele zdravotní péče. Zde je třeba podotknout, že mezení vstupu na trh se týká i řady jiných profesí. V českém prostředí je pak i omezení ze strany smluvních partnerů poskytovatelů zdravotní péče, tedy pojišťoven, jejich smluvními ujednáními s příslušnými poskytovateli.
- **praxi tvorby cen** – tím je myšlena administrativně stanovená výše cen za poskytování zdravotních služeb a tudíž výrazné oslabení pružnosti nabídky.

V podmínkách ČR existují další specifické problémy zdravotnické ekonomiky dané historickým, právním a ekonomicko-politickým vývojem ovlivňujícím zásadním způsobem trh se zdravotními službami:

- **právo na zdraví** je považováno za jedno ze základních lidských práv, je garantováno Ústavou ČR a v ní zahrnuté Listině základních práv a svobod a z toho vyplývá i nárok jednotlivce na poskytnutí zdravotnických služeb⁵
- **financování zdravotnických služeb** je založeno na principu solidarity, který je uplatňován systémem přerozdělování získané sumy finančních prostředků

⁵ Listina základních práv a svobod, článek 31: Každý má právo na ochranu zdraví. Občané mají na základě veřejného pojištění právo na bezplatnou zdravotní péči a na zdravotní pomůcky za podmínky, které stanoví zákon.

cestou zdravotních pojišťoven. Z velké míry tak dochází k vyloučení spotřebitele od hrazení velké většiny nákladů za zdravotní péči. Konzument tak v podstatě není limitován a omezován cenou zdravotnických výkonů a služeb (výjimkou je pak oblast léků, některých zdravotnických pomůcek a nadstandardních služeb)

- **ceny za výkony zdravotnických služeb** jsou pod přísnou regulací. Systém financování zdravotnických zařízení cestou povinného zdravotního pojištění je založen na nákladových kalkulacích výkonů v kombinaci s pevnými platbami, které jsou stanoveny administrativně. Tyto ceny jsou pak aktualizovány dle vývoje ekonomických podmínek, nicméně jde prakticky vždy o aktualizaci opožděnou, pevně danou
- **rozhodující objem zdravotních výkonů** je zajišťován zdravotnickými zařízeními ve veřejném vlastnictví existující v omezeném množství. V případě naléhavé potřeby konzumenta vyhledat zdravotní služby tak nemá dostatek času a informací k porovnávání jednotlivých konkurentů
- je výrazně **snížen efekt konkurence** díky nedostatku informací na straně spotřebitele jak již bylo probráno výše.⁶

Existuje řada faktorů etických, sociálních, psychologických, ale i politických, které vstupují do reality řízení a běhu zdravotnického zařízení. I přes toto však platí, že v základních ekonomických principech se zdravotnické zařízení významně neliší od principů jiných firem. Vzhledem k vysokému nároku na etiku je shoda v tom, že čistě tržní mechanismy nelze v běhu zdravotnictví jako celku připustit. V základních ekonomických charakteristikách a parametrech je možné zdravotnická zařízení porovnávat, je však nutné být v tomto ohledu komplexnější a brát na zřetel i další hlediska. Vzhledem k výše uvedeným důvodům specifik zdravotnických služeb existuje k ekonomické analýze zdravotnických institucí řada námitek. Etické námitky se týkají stanoviska, že zdraví je tak důležitou hodnotou, že by nemělo být posuzováno ekonomickými kritérii. Společnost by tedy neměla litovat žádných vynaložených nákladů spojených s nákupem zdravotnických služeb. Kritikové vycházející z etického hlediska napadají myšlenku, že by společnost měla v jistém smyslu stanovit např. cenu

⁶ Více k vlivu informací na trh zdravotních služeb viz s.10-11

lidského života nebo zdraví. Dalším druhem námitek jsou technické námitky. Ty se týkají především problematiky definování výsledného produktu odvětví tj. zdraví. Zdraví je samo o sobě velmi těžko definovatelný stav⁷, zdraví se dá těžko měřit, nehledě na to, že mezi poskytováním zdravotnických služeb a zlepšením zdravotního stavu je vztah dosti volný.⁸ Přesto je však nutno zachovávat základní principy ekonomické integrity i pro oblast zdravotnictví. Gladkij uvádí „nelze stále jen prohlubovat ztrátu, neboť i když je ztráta pouze matematickým rozdílem, skrývá se za ní adekvátní úbytek aktiv, tedy snížení majetkové podstaty ekonomického subjektu. Toto snižování může trvat i několik let, avšak prohlubující se ztráta může překročit mez, za kterou již není návratu a celý proces postupného „projídání podstaty“ pak definitivně končí bankrotem.“⁹ Přínos ekonomického pohledu na běh zdravotnického zařízení lze vidět především v nalézání alternativních řešení a vypočítává jejich nákladů, případně odhadech jejich přínosů.

Na posuzování ekonomické situace zdravotnického zařízení má výrazný vliv především právní forma subjektu, která pak určuje i způsob vedení účetnictví, daňovou oblast, povinnost vytváření rezerv atd. Je nutno tedy upozornit na to, že řada velkých zdravotnických institucí si nemůže zcela dobrovolně zvolit právní formu „svého“ zdravotnického zařízení a je tak zcela závislá na vůli a rozhodnutí svého zřizovatele. Zdravotnické zařízení tak může z právního hlediska existovat jako:

- **fyzická osoba** – v tomto režimu dnes pracuje velká část soukromých lékařů. Tyto subjekty pracují na bázi samofinancování. Řídí se Zákonem o účetnictví č.563/1991Sb. ve znění pozdějších předpisů, dle kterého vedou jednoduché účetnictví a platbu daně z příjmů fyzických osob. Při podnikání jako fyzická osoba odpovídá tento subjekt za závazky veškerým svým majetkem. Rozdělení čistého příjmu fyzické osoby je pak jeho výhradní záležitostí.

⁷ Světová zdravotnická organizace (WHO, 1946) definuje zdraví jako „stav kompletní fyzické, mentální a sociální pohody, a nesestává se jen z absence nemoci nebo vady“. V roce 1984 WHO zveřejnila poupravenou definici zdraví: „Zdraví je stav, který na jedné straně umožňuje jednotlivcům i skupinám lidí poznat vlastní cíle a uspokojovat potřeby a na druhé straně reagovat na změny a vyrovnávat se svým prostředím. Zdraví se chápe jako zdroj každodenního života, a ne jako cíl života.“

⁸ Zdraví je ovlivňováno řadou dalších, především socioekonomických determinant. V roce 1976 vytvořil Lalonde teorii „zdravotního pole“, podle níž se na formování zdravotního stavu podílejí nejvíce 4 druhy faktorů: životní styl (50-60%), životní prostředí (15-20%), genetika (15-20%) a systém zdravotních služeb (10-20%).

⁹ Gladkij, I. *Management ve zdravotnictví*. s. 146

- **právnícká osoba** – v tomto režimu firma funguje jako obchodní společnost¹⁰ a jako taková musí být zapsána v obchodním rejstříku, musí vést podvojně účetnictví s příslušnými účetními závěrkami a s daňovými přiznáními z příjmu právnických osob finančnímu úřadu. Podléhá tak Zákonu o účetnictví, Českým účetním standardům a vyhlášce 500/2002 Sb. Majetek, který si společnost pronajímá (finanční nebo operativní leasing) nemusí vykazovat (výjimkou je akontace u finančního leasingu). Odpisy majetku společnost zahrnuje do svých nákladů a řídí se odpisy dle Zákona o dani z příjmu.¹¹ Rozdělení zisku resp. úhrada ztráty u právnické osoby probíhá dle Obchodního zákoníku¹² a stanov společnosti. Režim obchodních společností tak umožňuje lepší nastavení kontrolních mechanismů nad hospodařením organizace a nakládáním s majetkem. Společnost k vlastní činnosti využívá jak vlastní zdroje (tj. základní kapitál a výsledek hospodaření resp. zisk) tak i zdroje cizí. Na straně nákladů je možné výrazně ovlivnit položku mezd, protože organizace není vázána vládními nařízeními týkajícími se jejich výše. Naopak má větší prostor pro motivační a odměnový systém. Na rozdíl od příspěvkové organizace je nutné při finančním řízení obchodní společnosti sledovat bedlivě strukturu cizích zdrojů z hlediska jejího předlužení, které pak může zapříčinit nemožnost získání dalšího úvěru.
- **příspěvková organizace** – princip příspěvkové organizace je založen na vyrovnání rozdílu mezi náklady a výnosy z vlastní činnosti formou příspěvku od zřizovatele, kterým jsou organizační složky státu a územní samosprávné celky. Dalšími možnými zdroji finančních prostředků pak jsou krom prostředků získaných z vlastní činnosti prostředky získané formou darů, fondů a grantů apod. V České republice jsou základy právního postavení příspěvkových organizací upraveny v zákoně o rozpočtových pravidlech státu a zákoně o rozpočtových pravidlech územních odborů.¹³ Příspěvkové organizace evidují a účtují odděleně majetek, který je jím svěřen do užívání a majetkem vlastním (získaným v průběhu vlastní činnosti). Příspěvková organizace majetek účetně

¹⁰ Obchodní společnosti se dále dělí na osobní (veřejná obchodní společnost a komanditní společnost) a kapitálové (společnost s ručením omezeným a akciová společnost)

¹¹ Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů

¹² Zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů

¹³ Zákon č. 218/2000 Sb. o rozpočtových pravidlech a zákon č. 250/2000 Sb. o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů

odepisuje a odpisy jsou součástí nákladů organizace a zároveň jsou i zdrojem investičního fondu organizace, který financuje její investiční potřeby. Pokud příspěvková organizace skončí se ziskem musí jej využít ve prospěch hlavní činnosti organizace, pokud zřizovatel nerozhodne jinak.

U firem založených na komerční bázi je často jejich ekonomický výsledek posuzován podle zisku. Nemusí tomu tak být ovšem vždy a efektivnost jejich ekonomické činnosti se může zaměřit spíše na generování cash flow. Pro vyjádření efektivnosti je pak tento ukazatel poměřován s kapitálem, náklady apod. Mnohdy tak dochází ke zcela účelové ztrátě instituce za účelem vyhýbání se odvodu daní.^{14 15} Již tento fakt týkající se problematičnosti posuzování zisku jakožto hlavního parametru úspěšnosti firmy v komerční sféře napovídá o jeho ještě problematičtějším využití jako hlavního parametru v oblasti posuzování ekonomické úspěšnosti zdravotnického zařízení. U zdravotnického zařízení se tak často dostává do střetu ekonomická logika a přínos daného vyšetření, terapie apod. pro pacienta z hlediska efektivity dané metody. Naopak může být výhodné z hlediska zájmu o zvýšení zisku provádět zdravotnickým zařízením vyšetření a zákroky, které jsou pro něj výrazně ziskové, byť u pacienta z hlediska diagnostického či terapeutického přínosu mají jen minimální podíl (příkladem mohou být nadbytečná vyšetření zobrazovacími metodami). U posuzování finanční analýzy zdravotnického zařízení je tedy potřeba kromě multikriteriálních ekonomických charakteristik posuzovat i kritéria neekonomická a teprve vzájemným srovnáním obou skupin získáme dostatečné množství informací k porovnávání. Při hodnocení neekonomických kritérií je možno použít následujících přístupů:^{16 17}

1. Metoda nákladové minimalizace (cost minimization analysis - CMA)

Jde o nejjednodušší metodu, ovšem se značně omezenými možnostmi využití. Metoda předpokládá v čase konstantní nebo mírně se zvyšující výkon hodnoceného zdravotnického zařízení. Dalším předpokladem je fakt, že jsou známy veškeré náklady a je znám výsledek. Samotný výkon zdravotnického zařízení se nijak neměří a

¹⁴ Vávrová H., *Akciové společnosti a příspěvkové organizace ve zdravotnictví*,
<<http://www.ekonomikaamanagement.cz/cz//clanek-akciovce-spolecnosti-a-prispevkove-organizace-ve-zdravotnictvi.html>>

¹⁵ Srov. Gladkij, I. *Management ve zdravotnictví*, s. 127-137

¹⁶ Srov. Valenčík R.: *Různé přístupy a techniky oceňování hodnoty lidského života v souvislosti s uplatňováním cost-benefit analýz*, s.18-30

¹⁷ Srov. Vrána L.: *Finanční analýza*, s.17-18

soustřeďuje se na finanční analýzu nákladů a jejich následnou minimalizaci. Výsledkem pak může být dosažení stejného efektu při nižších nákladech.

2. Metoda nákladové efektivity (cost efficiency analysis - CEA)

Metoda porovnává vstupy a výstupy systému z hlediska nákladů a jejich efektivity na neekonomické ukazatele. Náklady jsou měřeny v peněžních jednotkách a efekt nákladů nepeněžně v „efektech“, tedy různých neekonomických jednotkách např. lůžkodnech, počtech pacientů, mortalitě, době hospitalizace apod. Při hodnocení je pak porovnávána výše nákladů oproti množství získaných efektů. Při pevně stanovených nákladech je výsledkem počet „efektů“ za dané náklady. Při předem nedefinovaných nákladech zjistíme kolik finančních prostředků si vyžádá zvýšení výstupu o jednotku. Metoda je dobře využitelná pro zavádění nových projektů, např. zdravotních standardů, dále pro srovnávací analýzu v prostoru mezi různými zdravotnickými zařízeními nebo v čase u jednoho zdravotnického zařízení. Je vhodná k ekonomickému porovnání uvnitř celku, např. srovnání jednotlivých oddělení, ambulantních pracovišť apod. Pro ekonomické zhodnocení jako celku však není příliš vhodná.

3. Metoda nákladově užítková (cost utility analysis - CUA)

Tato metoda byla vyvinuta z předchozí metody nákladové efektivity a snaží se eliminovat její nedostatky, mezi které patří zejména předpokládaná homogenita jednotlivých efektů. Metoda jednotlivým efektům přiřazuje i kvalitativní charakteristiku. Metoda CUA využívá k měření přínosů užítiky pro jednotlivé osoby, které jsou projektem dotčeny. Nevýhodou této metody je právě samotné měření veličiny užítiky, která je ze své podstaty ekonomicky neměřitelná. Ve zdravotnictví je pak známa v aplikované formě jako tzv. QUALY (quality-adjusted life years – tedy kvalitativně přizpůsobené roky života) a představuje rok života standardizovaný vzhledem ke kvalitě resp. získané roky života vyvažované koeficientem kvality života.

4. Metoda nákladově výnosová (cost benefit analysis - CBA)

U této metody jsou jak náklady, tak výnosy měřeny v peněžních jednotkách, tudíž z ekonomického hlediska jde o optimální situaci, kdy lze použít klasických metod finanční analýzy na bázi porovnání nákladů a výnosů. Vzhledem k tomu, že někdy nebývají náklady a výnosy tržně oceněny je nutno je předem ocenit. Přístup dává možnost porovnat rozdílné varianty dosažení jednoho cíle, kvalitativní porovnání jednotlivých variant mezi sebou a porovnání těchto variant s tzv. nulovou variantou, tedy neuskutečněním žádného projektu.

2. Finanční analýza

Pod pojmem rozbor či analýza rozumíme všeobecnou metodu zkoumání jednotlivých složek a vlastností nějakého předmětu, jevu, činnosti; myšlenkové nebo faktické rozkládání jednoho na mnohé, celku na části, děje na akt. Pod pojmem ekonomická analýza je pak chápáno zkoumání stavu a vývoje určitého ekonomického systému, jeho částí, okolí nebo určitého ekonomického jevu¹⁸. Rovněž se lze v literatuře setkat s rozšířenou formou analýzy, která je pak označována jako rozbor, v tomto případě je pak zahrnuta i činnost přesahující vlastní analýzu ve smyslu rozkladu dílčích jevů a procesů.

Ekonomická analýza je podle Synka chápána jako sledování určitého ekonomického celku, jevu nebo procesu, jeho rozklad na dílčí složky a jejich podrobnější zkoumání a hodnocení za účelem stanovení způsobu jejich zlepšení, dále jejich opětovnou skladbu do upraveného celku, a to s cílem zlepšení jeho fungování a zvýšení výkonnosti. Tento postup pak zahrnuje i další činnosti včetně syntézy, specifických matematicko-statistických metod, metod hodnocení aj.¹⁹

Funkcí každého podniku je přeměňovat vstupy ve výstupy a to s co nejmenším množstvím zdrojů. Efektivita podniku je pak vyjádřením schopnosti podniku dosahovat zisku a to nejen z hlediska krátkodobého, ale především z dlouhodobého, které je vyjádřeno maximalizací tržní hodnoty podniku. Finanční analýza nám pomáhá k posouzení finanční situace podniku, slouží k rozhodování a k řízení. Existuje řada definic různých autorů, které se liší především v šíři pojetí finanční analýzy, tedy v chápání toho, co vše je do finanční analýzy zahrnuto. Podle Kislingerové je finanční analýza definována jako „soubor činností, jejichž cílem je zjistit a vyhodnotit komplexně finanční situaci podniku.“²⁰ Ucelenou definici pojmu finanční analýza pak poskytuje Zdeněk Sid Blaha, který uvádí: „Finanční analýza představuje ohodnocení minulosti, současnosti a předpokládané budoucnosti finančního hospodaření firmy. Jejím cílem je poznat finanční zdraví, identifikovat slabiny, které by mohly v budoucnosti vést k problémům, a determinovat silné stránky, na kterých by firma

¹⁸ Petráčková, V., Kraus J. *Akademický slovník cizích slov*.

¹⁹ Srov. Synek, M. *Ekonomická analýza*. s. 4.

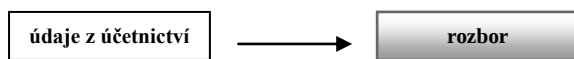
²⁰ Kislingerová, E. *Manažerské finance*. s.31.

mohla stavět.²¹ Z výše uvedeného vyplývá, že finanční analýza by nám měla dát informaci o tom jaká je finanční situace podniku. Pokud je stav dobrý, pak mluvíme o finančně zdravém podniku, v opačném případě se pak podnik nachází ve finanční tísní.

2.1 Šíře pojetí finanční analýzy

Jak bylo zmíněno výše, finanční analýza má různou šíři pojetí, které je znázorněno na obrázku 1.

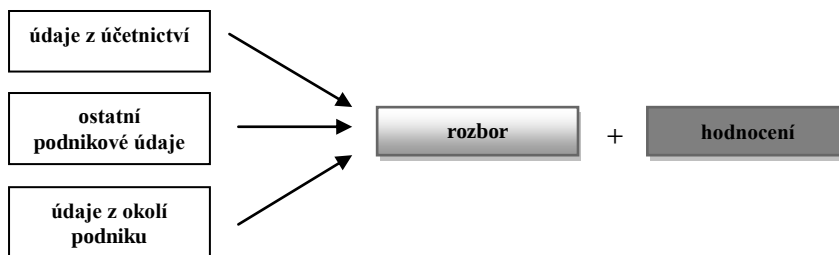
1. Nej užší pojetí finanční analýzy

2. Širší pojetí finanční analýzy

3. Nejširší pojetí finanční analýzy

Obrázek 1 Rozlišení pojetí finanční analýzy z obsahového hlediska

Zdroj: Sůvová, H. a kol. *Finanční analýza v řízení podniku, v bance a na počítači*. s.15-16.

V nej užším pojetí je finanční analýza chápána jako pouhý rozbor údajů z účetnictví. Vzhledem k tomu, že podkladem pro tuto analýzu jsou finanční výkazy je toto pojetí také označováno jako analýza finančních výkazů.

Širší pojetí k rozboru údajů z účetnictví přidává také hodnotící proces. Získávají se tak rychle, snadně a relativně objektivně informace o finančním stavu podniku. Nevýhodou však může být nevhodně stanovená norma nebo povrchní interpretace výsledků.

²¹ Blaha, Zdenek Sid. - Jindřichovská, I. *Jak posoudit finanční zdraví firmy*.s.12

Nejširší pojetí, které k rozboru kromě údajů z účetnictví využívá i dalších finančních i nefinančních zdrojů uvnitř podniku i mimo něj a snaží se kromě analýzy dat z minulosti a současnosti predikovat i budoucnost.

2.2 Přístupy k finanční analýze

Podle časového hlediska dělíme finanční analýzu na:

- zkoumání současné situace
- zkoumání současné a minulé situace (tzv. analýza ex post)
- zkoumání současné a minulé situace a odhad situace budoucí (odhad budoucí situace označujeme také jako tzv. analýzu ex ante).

Podle použitých dat a metod lze finanční analýzu rozdělit na **technickou** neboli **kvantitativní** a **fundamentální** neboli **kvalitativní**. Schematické rozdělení jednotlivých metod finanční analýzy je patrné na obrázku 2.

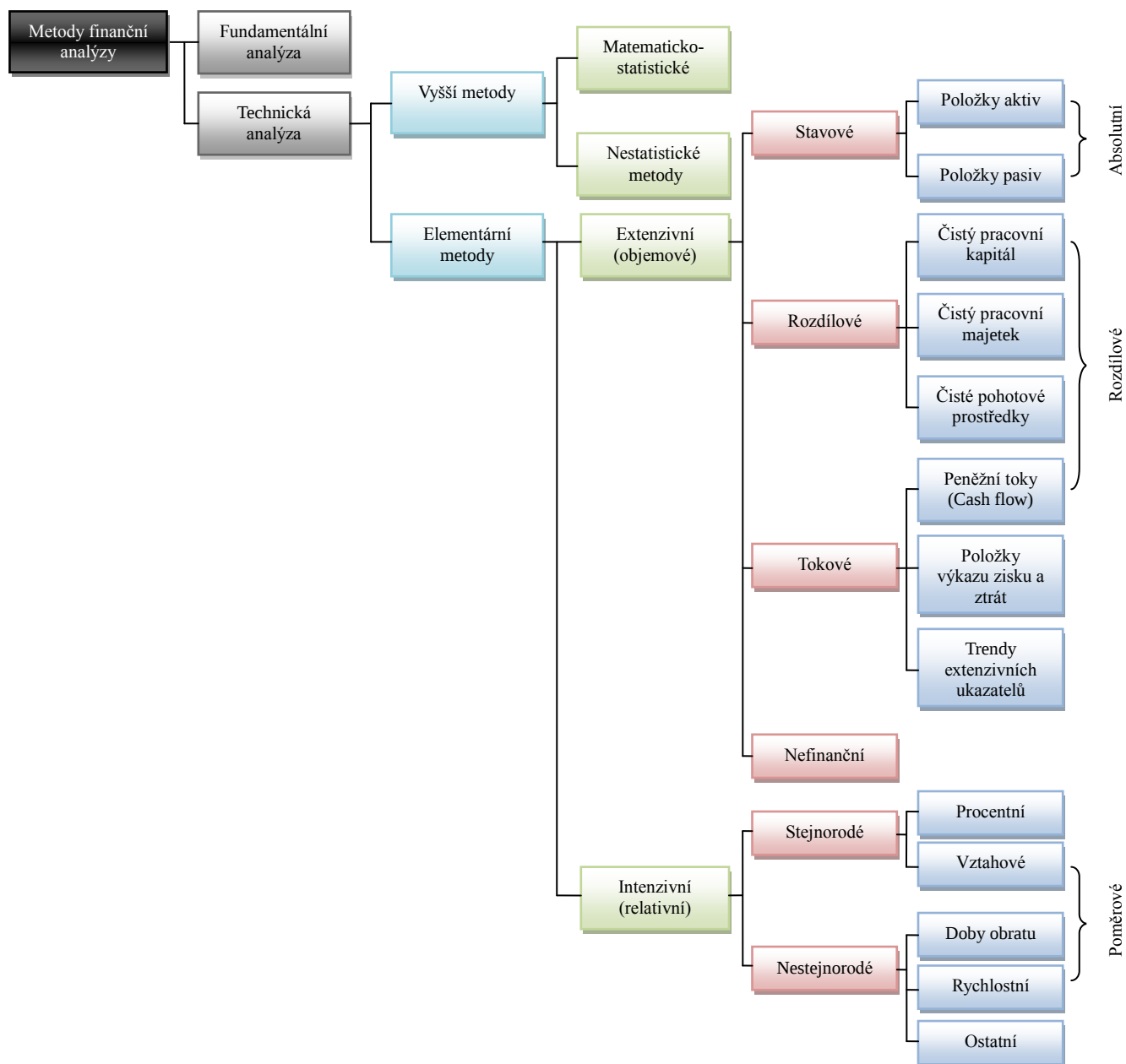
Technická analýza zpracovává kvantitativní data a pomocí matematických, statistických a ekonometrických metod poskytuje kvalitativní posouzení výsledků. Metody technické analýzy dělíme na *elementární* (pracují s ukazateli a při výpočtech využívají základní aritmetiku a procentní výpočty) a *vyšší* (využívají složitějších metod matematické statistiky a logiky a nestatistických metod).

Fundamentální analýza²² využívá mimo dat kvantitativních i data kvalitativní, která jsou do značné míry závislá na znalostech a zkušenostech odborníků, jsou vyjádřením jejich citu pro danou situaci a východiskem je identifikace prostředí. Analyzuje tak vlivy vnitřního i vnějšího ekonomického prostředí. Mezi tyto vlivy se řadí: *makroekonomické prostředí* (fiskální a monetární politika a její dopady, zaměstnanost, devizové kurzy, úrokové míry a inflace), *mikroekonomické prostředí* (vliv oboru, postavení na trhu, okamžitá vládní hospodářská politika a politika na trhu práce, monopolů apod.), *fáze života podniku* (vznik, růst, dospělost, stárnutí a event. zánik, který lze vhodnými opatřeními převést do fáze růstu), *podnikové cíle* (zpravidla je jím zvyšování tržní hodnoty).

Metody fundamentální analýzy zpravidla spočívají ve verbálním hodnocení případně na jeho kombinaci s číselným hodnocením. Mezi zástupce fundamentální

²² Zpracováno dle: Sedláček, J. *Finanční analýza podniku*. s.7

analýzy patří například SWOT analýza, Metoda kritických faktorů úspěšnosti, Argentiho model, BCG matice nebo Balanced Scorecard metoda.

Obrázek 2: Metody finanční analýzy

Zdroj: Kovanicová, D., Kovanic, P. *Poklady skryté v účetnictví. Díl 2, Finanční analýza účetních dokladů*. s.21(upraveno).

2.3 Uživatelé finanční analýzy

Podle Vebera je výchozí otázkou každého hodnocení určení komu a jakému účelu slouží.²³ Všichni uživatelé finanční analýzy mají společný podnět pro finanční analýzu podniku a tím je podklad pro další rozhodování, nicméně požadavky na jednotlivé výstupy se mohou lišit. Mezi hlavní zájemce patří management podniku, jeho vlastníci a věřitelé, mezi které patří zejména banky.

Uživatele finanční analýzy tak lze rozdělit na *externí* a *interní*:

1) Externí uživatelé – ke zhodnocení finanční situace podniku využívají především zveřejňovaných účetních výkazů a jiných veřejně dostupných zdrojů.

Patří mezi ně:

- a) Investoři** – mezi investory patří akcionáři, společníci, majitelé úvěrových cenných papírů, potencionální investoři a jiné osoby podílející se na vlastnictví firmy. Tyto subjekty vkládají do firem kapitál za účelem jeho zhodnocení. Výstupní informace finanční analýzy využívají jak z hlediska *investičního* (využití informací pro rozhodování o budoucích investicích do daného podniku, posouzení rizika investice, kapitálového zhodnocení, dividendové výnosnosti, likvidity apod.), tak z hlediska *kontrolního* (investoři kontrolují plnění funkcí stávajícím managementem - k tomu se využívá zhodnocení likvidity podniku, disponibilního zisku a perspektiv podniku).
- b) Banky a jiní věřitelé** – zajímají je informace týkající se bonity jejich potenciálního zákazníka. Tato je stanovena na základě analýzy finančního hospodaření podniku. Stěžejním ukazatelem je v tomto případě rentabilita podniku. U krátkodobých úvěrů je prioritou likvidita a u dlouhodobých je kromě finanční situace zohledňován i samotný projekt, na který je úvěr poskytován.
- c) Obchodní partneři** – patří mezi ně dodavatelé a odběratelé. Dodavatele zajímá likvidita a solventnost klienta, tudíž schopnost klienta splatit své závazky. Odběratele zase zajímá finanční situace podniku kvůli závislosti na dodávkách spojené s vlastní výrobní aktivitou.

²³ Veber, J. *Management. Základy, prosperita, globalizace*. s.370

- d) **Konkurence** – srovnává vlastní ekonomické výsledky s ostatními podniky a to v parametrech velikosti tržeb, ziskové marže, rentability, solventnosti a výši a doby obratu zásob.
 - e) **Stát a jeho orgány** – stát a jeho kontrolní orgány využívají informace z finančních analýz pro kontrolu podniků s vlastní majetkovou účastí, dále pro statistické účely, pro potřeby daňové kontroly, pro potřeby kontrol podniků čerpajících dotace nebo účastnících se veřejných výběrových řízení.
- 2) **Interní uživatelé** – tito uživatelé mají snadnější přístup k podrobnějším interním informacím o firmě z oblasti finančního, manažerského a podnikového účetnictví. Analýza je zpravidla prováděna interními podnikovými útvary, auditory nebo ratingovými agenturami.
- a) **Management** – manažeři využívají výstupy finanční analýzy pro operativní a dlouhodobé řízení podniku. Rozhodují tak o skladbě a výši majetku a zdrojů, alokaci finančních prostředků, rozdělení zisku a ocenění podniku.
 - b) **Zaměstnanci** – zajímá je především prosperita a stabilita firmy z hlediska jistoty pracovních míst, odpovídajících mzdových a sociálních podmínkách. Mnohdy bývají zaměstnanci tak jako manažeři zainteresováni ve formě odměn na hospodářském výsledku firmy.
 - c) **Ostatní uživatelé (analytici, daňoví poradci, burzovní makléři, odbory, novináři, veřejnost)** – tyto skupiny uživatelů se zajímají o co nejširší aspekty finančního hospodaření, aby mohli správně identifikovat nedostatky a doporučit postupy k jejich nápravě.²⁴

2.4 Zdroje informací pro finanční analýzu

Zpracování finanční analýzy vyžaduje kvalitní, komplexní a ověřitelná vstupní data. K základním zdrojům informací pro zpracování finanční analýzy patří *výkazy finančního účetnictví*, které jsou součástí účetní uzávěrky.²⁵ Účetní uzávěrku podle zákona o účetnictví tvoří povinně rozvaha (bilance), výkaz zisku a ztráty (výsledovka)

²⁴ Holečková, J., *Finanční analýza firmy*. s.17.

²⁵ Viz. § 18 novely zákona o účetnictví č.410/2010Sb., kterým se mění zákon č.563/1991 Sb. o účetnictví

a příloha k účetní uzávěrce, která vysvětluje a doplňuje informace obou předchozích výkazů. Finanční účetní výkazy jsou externími výkazy, poskytují informace především externím uživatelům.²⁶ Nepovinnými výkazy jsou přehled o peněžních tocích (cash flow) a přehled o změnách vlastního kapitálu. Tyto přehledy jsou výstupy z firemního účetnictví a podle zákona by měly být věrným obrazem majetku firmy, jeho nabytí, změny a zdroje financování a výsledku hospodaření firmy. Kromě účetní uzávěrky může být zdrojem informací i výroční zpráva, tuto zpracovávají společnosti podléhající auditu.²⁷

Dalším zdrojem informací k finanční analýze mohou být *vnitropodnikové účetní výkazy*. Tyto nemají právně závaznou formu a vycházejí z interních potřeb firmy, jejich využitím se dosáhne zpřesnění výsledků finanční analýzy díky častější frekvenci sestavování a umožňují vytváření podrobnějších časových řad.²⁸ K zdrojům těchto dat patří např. interní statistiky, směrnice, zprávy jednotlivých oddělení apod.

K dalším typům dat, která se využívají při finanční analýze patří *nefinanční data*, tato jsou evidována mimo účetní systém a mohou být vyjadřována v nefinančních jednotkách. Jde například o počty zaměstnanců, objem zásob, informace o produktivitě práce, spotřebě energií apod.

2.4.1 Rozvaha

Rozvaha (balance) zachycuje stav majetku (aktiva) a zdrojů na jeho krytí (pasiva) v peněžních jednotkách k určitému okamžiku. Na rozdíl od jiných účetních výkazů (například výkazu zisku a ztrát), které zobrazují hodnoty platné za určité období (tokové veličiny), se tak jedná o stavové ukazatele.

Aktiva a pasiva se v rozvaze zobrazují buď horizontálně ve dvou sloupcích (tzv. T-forma), kdy jsou aktiva zobrazena na levé straně a pasiva na pravé, nebo jsou položky zobrazeny jednoduše pod sebou. Struktura a názvy položek rozvahy závisí na druhu společnosti a zemi, ve které působí. Například pro státní a veřejně prospěšné

²⁶ Více k externím uživatelům viz s.21

²⁷ Tuto povinnost mají dle § 20 zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, všechny společnosti s aktivy v hodnotě vyšší než 40 mil. Kč nebo s ročním úhrnem čistého obrátu nad 80 mil. Kč nebo pokud jejich průměrný přepočtený stav zaměstnanců přesáhl 50.

²⁸ Růčková, P., *Finanční analýza*. s.21.

podniky jsou aplikována jiná pravidla než pro ostatní soukromé společnosti.^{29 30}
V rozvaze vždy platí princip bilanční rovnosti – aktiva se musejí rovnat pasivům.
V tabulce 2 je patrná struktura rozvahy.

Aktiva celkem	Pasiva celkem
Dlouhodobý majetek	Vlastní kapitál
Dlouhodobý nehmotný majetek	Základní kapitál
Dlouhodobý hmotný majetek	Kapitálové fondy
Finanční majetek	Rezervní fondy, nedělitelný a ostatní fondy ze zisku
Oběžná aktiva	Výsledek hospodaření z minulých let
Zásoby	Výsledek hospodaření běžného účetního období
Dlouhodobé pohledávky	Cizí zdroje (dluhy)
Krátkodobé pohledávky	Rezervy
Krátkodobý finanční majetek	Krátkodobé závazky
	Dlouhodobé závazky
	Bankovní úvěry a výpomoci

Tabulka 2: Rozvaha

Zdroj: Kislingerová, E. a kol. *Manažerské finance*. 2.přepracované a doplněné vydání. s.37.

Aktiva jsou v rozvaze uvedena vlevo a představují majetek, který podnik vlastní a to co mu jiné ekonomické subjekty dluží. Struktura a výše majetku je dána minulými investičními rozhodnutími podniku. Základním hlediskem členění aktiv je především doba jejich upotřebitelnosti, případně rychlost a obtížnost jejich směny v peněžní prostředky (likvidnost), aby bylo možno uhradit splatné závazky. Jsou tak v rozvaze řazena od nejméně likvidních po nejvíce likvidní. Majetek je pro firmu zdrojem jak přímého tak nepřímého ekonomického prospěchu. Přímě se tak děje směnou aktiv za hotovost a nepřímě zapojením majetku do výrobního procesu s následnou produkcí výrobků a služeb, které se přeměňují na peníze. Jednotlivé položky aktiv a pasiv jsou

²⁹ Blíže ke struktuře rozvahy viz vyhláška č. 500/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení č. 563/1991 Sb., zákona o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, které jsou podnikateli účtujícími v soustavě podvojného účetnictví, ve znění pozdějších předpisů. Tato vyhláška byla k datu 1.ledna 2011 novelizována.

³⁰ Blíže rovněž viz Summaries of International Financial Reporting Standards[online], <<http://www.iasplus.com/standard/ias01.htm>>

specifikovány v příslušném zákoně a upravujících vyhláškách Ministerstva financí.³¹

32

Aktiva se dále dělí na:

1) Dlouhodobý majetek je majetkem dlouhodobé povahy u něž je doba využitelnosti delší než jeden rok a v průběhu několika účetních období se nemění, jen dochází k jeho opotřebování. Opotřebování dlouhodobého majetku je v účetnictví zachyceno formou tzv. odpisů. Dlouhodobý majetek se z účetního hlediska člení na dlouhodobý hmotný majetek, dlouhodobý nehmotný majetek a dlouhodobý finanční majetek.

Dlouhodobý hmotný majetek představují samostatné movité věci, případně jejich soubory se samostatným technicko-ekonomickým určením, jejichž vstupní cena je vyšší než 40000Kč a mají provozně technické funkce delší než jeden rok.

Dlouhodobý nehmotný majetek jsou předměty z práv průmyslového vlastnictví, projekty a programové vybavení a jiné technické nebo hospodářsky využitelné znalosti, pokud je vstupní cena jednotlivého majetku vyšší než 60000Kč a jeho doba použitelnosti delší než jeden rok.

Finanční majetek (dlouhodobý finanční majetek) zde se řadí dlouhodobé investiční cenné papíry, dlouhodobé půjčky, termínované vklady s výpovědní lhůtou delší než 1 rok. Také sem patří nemovitosti, umělecká díla vlastněná za účelem obchodování s nimi, nebo k uložení volných peněžních prostředků do majetku. Dlouhodobý finanční majetek se neodepisuje a to z toho důvodu, že u něj časem nedochází k opotřebení.

2) Oběžná aktiva představují krátkodobý majetek, který je v podniku v neustálém pohybu a vyskytuje se v různých formách a je spotřebován ve výrobním či obchodním procesu podniku v době kratší než jeden rok. Zpravidla čím rychleji se oběžný majetek obrací, tím větší zisk přináší. Patří zde:

Zásoby tvoří významnou část oběžných aktiv a většinou se jednorázově spotřebují.

³¹ Viz Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů (tj. novelizace Zákona o účetnictví č.410/2010Sb.), pro účetní jednotky, které jsou podnikateli účtujícími v soustavě podvojného účetnictví

³² Viz Vyhláška Ministerstva financí č. 500/2002 Sb., v platném znění

Dlouhodobé pohledávky u nichž je splatnost delší než 1 rok.

Krátkodobé pohledávky splatné do 1 roku.

Krátkodobý finanční majetek představuje obvykle krátkodobé obchodovatelné cenné papíry (např. státní obligace, vkladové certifikáty) sloužící k uložení volných peněžních prostředků.

Časové rozlišení zachycuje především zůstatky účtů časového rozlišení (příjmy a náklady příštích období) a dohadných účtů aktivních.

Pasiva jsou v rozvaze uvedena vpravo, představují zdroje financování aktiv podniku. Dělí se podle druhu jejich vlastnictví na vlastní zdroje resp. vlastní kapitál a cizí zdroje. Podle časového hlediska se pak dělí na krátkodobá pasiva(tj. závazky splatností do jednoho roku) a dlouhodobá pasiva(závazky se splatností nad jeden rok) a pasiva bez závazkového charakteru(rezervy).

1) Vlastní kapitál představuje vlastní finanční zdroje podnikatelského subjektu.

Tvoří jej:

Základní kapitál je tvořen peněžními i nepeněžními vklady společníků do podniku. Ve společnostech s ručením omezeným a v akciových společnostech se vytváří povinně a jeho výše se zapisuje do obchodního rejstříku. U akciových společností vzniká vydáním akcií. Zvýšení základního kapitálu lze zajistit novými peněžními i nepeněžními vklady společníků, získáním nového společníka (např. vstupem soukromého investora), příp. vydáním nebo navýšením hodnoty akcií. Snížení vlastního kapitálu lze provést jen do výše základního kapitálu.

Kapitálové fondy jsou tvořeny kapitálem, který podnik získal zvnějšku, patří sem např. emisní ážio(rozdíl mezi tržní a nominální cenou akcie při její emisi akcie), dary, dotace, ale také oceňovací rozdíly z přecenění majetku a z kapitálových účastí.

Fondy ze zisku jsou tvořeny interně ze zisku, patří sem zákonem daný rezervní fond ke krytí ztrát a překonání nepříznivého průběhu hospodaření firmy, případně ostatní fondy, které jsou pak dány stanovami společnosti.

Nerozdělený zisk, jde o část zisku po odvodu daní, který se nerozděluje majitelům, ale slouží k financování dalšího podnikání. Může se jednat i o neuhrazenou ztrátu.

2) **Cizí zdroje** představují závazky a rezervy firmy.

Závazky jsou členěny z hlediska času na krátkodobé, splatné do jednoho roku a dlouhodobé, se splatností delší než jeden rok. Subjekty vůči kterým závazky vznikají, jsou různé státní a finanční instituce, obchodní partneři a zaměstnanci. Vzhledem k faktu, že jde o prostředky půjčené je nutno za ně platit cenu, kterou je úrok.

Rezervy mohou být vytvářeny na předem stanovený účel nebo na nespécifikované potřeby. Pokud jsou rezervy vytvářeny dle speciální zákonné úpravy, projeví se v účetnictví snížením základu daně o jejich výši, avšak ostatní rezervy vznikající z rozhodnutí účetní jednotky nelze uplatnit jako nákladové položky.

Bankovní úvěry a výpomoci jsou závazky vůči bankovním institucím a mohou být dlouhodobé nebo krátkodobé.

Časové rozlišení zachycuje výdaje a výnosy příštích období a dohadných účtů pasivních.

Problémy při použití rozvahy při zpracování finanční analýzy:³³

1. Nejzávažnějším problémem při využití rozvahy jako zdroje dat k finanční analýze je fakt, že popisování stavu firmy se uskutečňuje na základě historických cen.
2. Rozvaha zobrazuje stav hodnot k danému okamžiku a nedává tak informace o dynamice společnosti. Tento problém se částečně eliminuje, pokud jsou data řazena do časové řady.
3. Nepracuje s časovou hodnotou peněz a nepostihuje současnou hodnotu aktiv a pasiv, protože v údajích nejsou zapracovány vnější faktory ovlivňující položky rozvahy.
4. Určení reálné hodnoty některých položek musí být stanoveno odhadem.

Například:

- u stálých aktiv koliduje účetní hodnota a jejich aktuální hodnota,
- změny úrovně zásob mezi jednotlivými obdobími a cenami, kterými jsou zásoby oceněny. Zajímavá je i struktura a hodnota zásob ve vztahu k dosahovaným výkonům,
- pro cenné papíry je doporučena analýza jednotlivých složek portfolia a na

³³ Zpracováno dle: Růčková P., *Finanční analýza*, s.30-31

místě je i opatrnost ve vztahu k málo likvidním cenným papírům,

- u nadhodnocených pohledávek je doporučeno prověření jejich bonity,
- podhodnocené závazky.

K minimalizaci výše uvedených vlivů je třeba účetní výkazy před jejich zpracováním k finanční analýze upravit:³⁴

- vyloučit všechny sezonní a mimořádné vlivy, které zkreslily výsledky některých položek ve sledovaném období,
- v rozvaze je vhodné upravit aktiva z hlediska jejich likvidity, to znamená od nejvíce likvidních (peníze) až po nejméně likvidní,
- závazky je třeba seřadit dle jejich doby splatnosti, od nejkratší doby splatnosti po nejdelší,
- pohledávky musí být očištěny o nedobytné pohledávky, které pro firmu prakticky nepředstavují žádný reálný majetek,
- všechny posuzované položky by měly být posouzeny co nejrealističtěji.

2.4.2 Výkaz zisku a ztráty

Výkaz zisku a ztráty (výsledovka) je přehled o výnosech a nákladech a výsledku hospodaření za určité období a je povinnou součástí účetní závěrky. Zachycuje vlastně pohyb výnosů a nákladů, jakožto tokových veličin. Odečtením nákladů od výnosů získáváme výsledek hospodaření běžného období, který je také uveden v rozvaze podniku, avšak zde máme možnost blíže zjistit, které činnosti se nejvíce podílely na tvorbě zisku nebo ztráty.

Je důležité si uvědomit, že výnosy a náklady nemusí a také obvykle časově nesouhlasí s příjmy a výdaji a z tohoto důvodu výsledek hospodaření není totožný s peněžním plněním. Na tomto místě je tedy třeba se zmínit právě o rozdílu mezi výnosy a příjmy respektive výdaji a náklady. *Výnosy* jsou peněžním vyjádřením výkonů podniku (kam patří výrobky, polotovary, práce a služby poskytované jiným subjektům), *příjmy* jsou jakýmkoliv hmatatelným přírůstkem peněžního nebo jiného charakteru. Za *náklady* jsou považovány takové úbytky majetkových složek firmy,

³⁴ Zpracováno dle: Bellová J., Zlámal J.: *Základy účetnictví pro management zdravotnictví*, s.180

které byly účelově vynaloženy na činnost firmy, naopak za *výdaje* jsou považovány úbytky peněžních prostředků, přičemž účel jejich vynaložení není důležitý.

Výkaz zisku a ztráty se rozděluje do třech oblastí: *provozní* (souvisejí s prodejem a výrobou zboží), *finanční* (souvisejí s nákupem a prodejem investičního majetku) a *mimořádné* (zahrnují veškeré operace týkající se operací s cennými papíry, výplatou dividend aj.).

Podle způsobu členění nákladů v provozní oblasti může mít výsledovka podobu:

Druhovou, která popisuje jaké náklady byly v podniku vynaloženy. Nákladové druhy jsou např. náklady na prodané výrobky, mzdové náklady, odpisy, služby, spotřeba materiálu.

Účelovou, kdy členění nákladů popisuje v jakém útvaru byly vynaloženy, jde tak např. o náklady na prodané výrobky a služby, náklady na odbyt, náklady na administrativu apod.

Forma a obsah výsledovky je stanoven Ministerstvem financí ČR a vychází ze 4. direktivy EU, která připouští 4 varianty.³⁵ Zjednodušená struktura výsledovky vypadá následovně:

I. OBCHODNÍ ČINNOST

- + tržby z prodeje zboží
- náklady na prodané zboží
- = OBCHODNÍ MARŽE

II. VÝROBNÍ ČINNOST

- + tržby za prodej vlastních výrobků a služeb
- +/- změna stavu vnitropodnikových zásob vlastní výroby
- + aktivace (materiálu, zboží a dlouhodobého majetku, vyrobených ve vlastní režii, a vnitropodnikových služeb)
- výkonová spotřeba (materiál, energie, služby)
- = **PŘIDANÁ HODNOTA**
- osobní náklady (mzdy, odměny, sociální zabezpečení)
- daně a poplatky (kromě daně z příjmů)
- odpisy nehmotného a hmotného investičního majetku
- ostatní provozní náklady
- = **PROVOZNÍ VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ**

III. FINANČNÍ ČINNOST

- + výnosy z finančních operací

³⁵ Čtvrtá směrnice rady(78/660/EHS) a její úprava 2009/49/ES z 18.června 2009, o ročních účetních závěrkách některých forem společností

- náklady finančních operací
= **FINANČNÍ VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ**

PROVOZNÍ VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ
+/- FINANČNÍ VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ
- daň z příjmu za běžnou činností
= **VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ ZA BĚŽNOU ČINNOST**

IV. MIMOŘÁDNÁ ČINNOST

+ mimořádné výnosy
- mimořádné náklady
- daň z příjmů z mimořádné činnosti
= **MIMOŘÁDNÝ VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ**

VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ ZA BĚŽNOU ČINNOST

+ MIMOŘÁDNÝ VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ
= **VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ ZA ÚČETNÍ OBDOBÍ³⁶**

Tabulka 3: Výsledovka

Problémy analýzy výkazu zisku a ztráty:

1. Výkaz zisku a ztráty obsahuje tokové veličiny, jejichž změny nemusejí být v čase rovnoměrné a tak výnosy dosažené za určité období a náklady spojené s jejich realizací nemusejí být vynaloženy ve stejném období.
2. Náklady a výnosy nejsou podloženy reálnými peněžními toky. Výsledkem pak může být situace, kdy výsledný čistý zisk neobsahuje skutečnou dosaženou hotovost získanou hospodařením v daném období.
2. Ve výnosech daného období nejsou zahrnuty přijaté platby z prodeje uskutečněného na úvěr v předešlém období.
4. Některé náklady uvedené ve výkazu za dané období nemusejí být v tomto období reálně zaplacený, jiné nepředstavují vůbec výdaj hotovosti (např. odpisy).³⁷

³⁶ Upraveno podle: Holečková J.: *Finanční analýza firmy*, s.33-34

³⁷ Srov. Růčková P., *Finanční analýza*, s.33

2.4.3 Výkaz o peněžních tocích

Výkaz o peněžních tocích neboli cash flow je poměrně mladým výkazem, jehož vznik se datuje od 50.let minulého století, pochází z USA, odkud se poměrně rychle rozšířil do ostatních zemí. Jeho výhodou je přehled o skutečných přesunech (tocích) peněžních prostředků ve firmě za určité období a přestože není povinnou součástí účetní závěrky (výjimkou jsou podniky zveřejňující výsledky hospodaření ve výroční zprávě)³⁸, stává se vhodným doplňkem obou předchozích výkazů.³⁹

Výkaz cash flow se dělí na tři základní části:

Činnost provozní, představuje všechny finanční operace spjaté s vlastním fungováním firmy a její hlavní náplní. Finanční tok je zde tvořen příjmy z tržeb, pronájmů, odprodeje apod., výdaje jsou pak tvořeny mzdami, splátkami, daněmi, úroky, platbami dodavatelů apod.

Investiční činnost tvoří výdaje týkající se pořízení investičního majetku, ale také příjmy plynoucí z jeho prodeje.

Finanční činnost souvisí s finančními operacemi – tj. nákupy a prodeje cenných papírů, půjčky, emise akcií a dotace a jiné finanční příjmy a výdaje.⁴⁰

Výhody sestavování výkazu o peněžních tocích:

- není ovlivněn odepisováním majetku, protože při rovnoměrném i zrychleném odepisování účetní jednotka vykáže stejné peněžní toky, ale výsledek hospodaření se může lišit, účetní odpisy tak nejsou spojeny s pohybem peněžních prostředků,
- výkaz cash flow není zkreslen systémem a výší časového rozlišení, které ovlivňuje zejména oblast nákladů a výnosů, ale nemusí mít vliv na peněžní toky.⁴¹

³⁸ Blíže viz § 20 odst. 1 písm. a) body 1 a 2 Zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví ve znění pozdějších předpisů.

³⁹ Peněžními prostředky jsou zde myšleny nejen peníze v hotovosti, ale i na bankovním účtu, včetně případného pasivního zůstatku běžného účtu, peníze na cestě, dále ceniny a peněžní ekvivalenty tj. krátkodobý likvidní majetek.

⁴⁰ Srov. Bellová J., Zlámal J.: *Základy účetnictví pro management zdravotnictví*, s.161

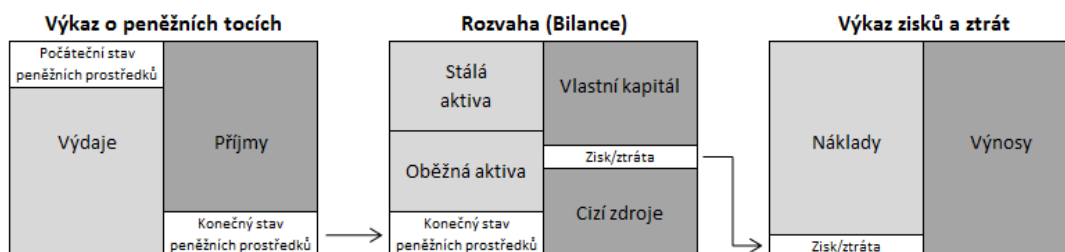
⁴¹ Srov. Růčková P., *Finanční analýza*, s.36

2.4.4 Příloha k účetní uzávěrce

Příloha k účetní uzávěrce je její nedílnou součástí a jejím cílem je objasnění použitých účetních metod, leasingu jakožto položky bilance, zástavních právech vztahujících se k úvěrům, opravných položkách, dlouhodobém finančním majetku, členění pohledávek a závazků, zda a kolik dní jsou po splatnosti, emitovaných dluhopisech, bankovních úvěrech, rezervách, fondech ze zisku, členění tržeb, struktura osobních nákladů, finančním výsledku hospodaření, nákladech na výzkum a vývoj, finančních derivátech, dani z příjmů, akvizicích, transakcích mezi spojenými osobami, událostech, které nastaly po datu účetní uzávěrky.

2.4.5 Vzájemná propojenost účetních výkazů

Všechny výše uvedené účetní výkazy jsou vzájemně propojeny vazbami jednotlivých položek. Provázanost jednotlivých položek je uvedena v tabulce 2. Centrálním výkazem je rozvaha, výkaz cash flow a výkaz zisku a ztráty jsou bilancemi od ní odvozené. Rozvaha sleduje stav majetku, tedy zdrojů jeho financování a strukturu majetku potřebného k podnikatelské činnosti. Výkaz zisku a ztráty sleduje výsledek hospodaření a vysvětluje proces tvorby zisku jako přírůstek vlastního kapitálu tvořícího součást pasiv a sloužícího k hodnocení schopnosti firmy zhodnocovat do ní vložený kapitál. Výkaz cash flow umožňuje vysvětlení změny peněžních prostředků jako součást aktiv, umožňuje provedení analýzy peněžních prostředků.⁴²

Obrázek 3: Provázanost účetních výkazů

Zdroj: Peřan, J.: *Finanční analýza podniku*, s.17

⁴² Srov. Růčková P., *Finanční analýza*, s.38

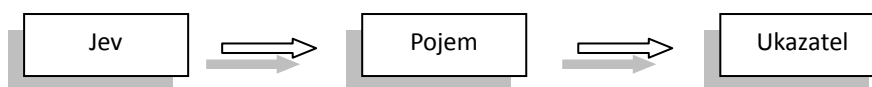
3. Ukazatele

Základem různých metod finanční analýzy je analýza za pomoci ekonomických ukazatelů. Ukazatele nám pomáhají sledovat, měřit a hodnotit ekonomické jevy. Zpravidla jsou ukazatele stanoveny jako formalizované zobrazení hospodářských procesů ve firmě jakožto číselná charakteristika ekonomické činnosti podniku. Ukazatele přímo vybrané z účetních výkazů jsou vyjádřeny v peněžních jednotkách, ale matematickými operacemi můžeme získat výsledky i v jiných, nejčastěji relativních jednotkách (poměry, procenta). Volba typu jednotlivých ukazatelů je dána účelem ekonomické analýzy. Jak již bylo zmíněno výše, ve finanční analýze jde především o zjištění silných a slabých stránek firmy z hlediska jejího finančního zdraví.^{43 44}

Pojem ukazatel je v odborné literatuře prezentován ve dvou pojetích:

1. pojmy ukazatel a údaj jsou brány jako synonyma s identickým obsahovým pojetím,
2. ukazatel je obecné označení určitého jevu a jeho číselná velikost je jeho hodnotou (pojem ukazatel a hodnota ukazatele).

Obecně je pak ve finanční analýze pojem ukazatel chápán ve druhém uvedeném pojetí, jinými slovy jde o kvantitativní obraz skutečnosti a jde tudíž jen o zprostředkovaný obraz reality. Ekonomické a zdravotnické jevy se musí pojmenovat, označit a ty pak transformovat do podoby ukazatelů, jak je patrné z následujícího vztahu:

Z hlediska statistiky je ukazatel proměnnou veličinou a její konkrétní rozměr vzniká vymezením času a prostoru. Při výpočtu a následném hodnocení ukazatelů se nelze řídit obecně stanovenými optimálními hodnotami. Bohužel není k dispozici univerzální sada ukazatelů k hodnocení podniků a o jejichž dosažení by se měli podniky snažit. Podniky z různých odvětví se liší majetkovou a kapitálovou strukturou, tudíž jejich ekonomické ukazatele se mohou značně lišit.

⁴³ Více k pojmu finanční analýza viz s.17

⁴⁴ Srov. Růčková P., *Finanční analýza*, s.40-41

Pro účely ekonomické analýzy je potřeba vybrat takové ukazatele, které by měli odpovídat následujícím požadavkům:

- mají potřebnou vypovídací schopnost a měli by být v souladu s měřenými jevy,
- upřednostňujeme kvantitativní před kvalitativními,
- vybrané ukazatele musí odpovídat možnostem a potřebám zařízení,
- ukazatele musí být po určité období stabilní
- měla by existovat dostupnost údajů pro výpočet používaných ukazatelů,
- používáme přiměřený počet ukazatelů,
- strategické, obchodní, finanční, technické a personální řízení.

Pro měření hodnot ukazatelů jsou určeny jednotky v jejichž hodnotě je intenzita ukazatele vyjádřena, tyto jednotky mohou být:

Naturální – jsou vyjádřeny v množstevních (počet kusů, zaměstnanců, akcií) a **fyzikálních jednotkách** (např. kilogramy, hektolitry apod.). Tyto druhy ukazatelů jsou snadno dostupné a stabilní, nepodléhají inflaci ani změnám a kolísání cen.

Hodnotové – vyjádřeny v peněžních jednotkách (koruny, euro, dolary apod.). Umožňují porovnat a agregovat veličiny různého původu.

Dále tzv. **zvláštní skupina jednotek ukazatelů** - jednotky časové (rok, měsíc, den), procenta daňového základu (úrokové náklady z celkových nákladů), jednotky smíšené (Kč za den, počet výrobků na pracovníka) a bezrozměrné (oběžná aktiva k celkovým aktivům).

3.1 Dělení ukazatelů⁴⁵

Ukazatele lze dělit z několika hledisek:

Podle měřicích jednotek - byly prakticky zmíněny výše.

Dle způsobu stanovení hodnoty ukazatele:

⁴⁵ Dělení ukazatelů převzato z publikace Synek, M. *Ekonomická analýza*. s.9-11

1. **Primární** – hodnoty těchto ukazatelů stanovujeme přímo měřením (např. odpracovaná doba, počet pracovníků k určitému datu, stav zásob atd.).
2. **Sekundární** – vypočítají se z hodnot primárních ukazatelů a to jako *rozdíl nebo poměr různých primárních ukazatelů* (zisk = výnosy - náklady, rentabilita podniku = zisk / suma aktiv podniku), *funkce různých hodnot téhož primárního ukazatele* (roční průměrný evidenční stav pracovníků), *kombinace různých způsobů výpočtů* (např. ukazatel EVA vypočteme z ukazatele zisku před daněmi a úroky, výše celkového investovaného kapitálu ad.).
3. Zvlášť vyčleněny pak mohou být tzv. **nepravé ukazatele** (ukazatele primární a sekundární jsou pak definovány jako pravé), které jsou považovány za statistické nástroje hodnocení a srovnávání. Patří zde např. indexy, absolutní rozdíly apod.^{46 47}

Dle vztahu ke zkoumanému jevu na:

1. **Absolutní** – vyjadřují velikost určitého jevu bez vztahu k jinému jevu. Jde tak např. o počet pracovníků (lékařů, sester), objem produkce, přidaná hodnota aj.
2. **Relativní** – porovnávají vztah dvou různých jevů (dvou různých absolutních ukazatelů) a to formou poměru, tedy velikosti jednoho jevu připadající na velikost druhého jevu. Jde např. o produktivitu práce (objem produkce připadající na jednoho pracovníka), rentabilitu kapitálu (zisk na celkový kapitál).

Podle obsahu, prostoru a času ukazatele:

1. **Věcné** – podle obsahu ukazatele.
2. **Prostorové** – podle prostoru (stát, kraj, podnik, vnitropodnikový útvar).
3. **Časové** – intervalové ukazatele (např. rok, měsíc, hodina), okamžikové ukazatele (k 31.12., k 1.1.)

⁴⁶ Srov. Hindels, R., Hronová, S., Seger, J. *Statistika pro ekonomy*. s.344.

⁴⁷ Indexy ukazují změnu hodnoty určitého konkrétního ukazatele, odpovídá tak na otázku kolikrát, o kolik procent je hodnota ukazatele menší či větší a je výsledkem podílu dvou hodnot téhož ukazatele. Jde o porovnání určitého ukazatele oproti témuž v jiném časovém období (tzv. časové indexy), v jiné prostorové jednotce (prostorové), nebo jinému druhu výrobku či služby (druhové). Jde o bezrozměrnou veličinu, může být udávána po vynásobení 100 v procentech.

Rozdíly(difference) vznikají rozdílem dvou stejných ukazatelů a odpovídají na otázku o kolik. Dáme-li do poměru přírůstek a hodnotu výchozího období dostaneme *relativní přírůstek*.

Podle časového hlediska:

1. **Intervalové (tokové)**– zjišťují se pro určitý časový interval (měsíc, rok apod.) a jde tak např. o objem produkce za rok, objem prodeje za měsíc apod., v tomto případě jde o absolutní ukazatele. Nebo ukazatele relativní, kam patří např. průměrná produktivita práce.
2. **Okamžikové (stavové)**– určují se k určitému okamžiku, datu (k začátku dne, měsíce, hodiny apod.).

Podle druhu dat:

1. **Kvantitativní** – se dají vyjádřit číselně, dále je lze dělit na **měřitelné** (metrické - počet firem, počet zaměstnanců, výše vlastního kapitálu) a **pořadové** (ordinální – první, druhý apod.)
2. **Kvalitativní (kategoriální, nominální)** – dají se vyjádřit slovně (velký, malý). Pokud mohou nabývat jen dvou hodnot, pak jde o **ukazatele alternativní** (muž - žena). V případě, že nabývají více hodnot jde o **ukazatele množné** (dosažený stupeň vzdělání – základní, střední, vysokoškolský).

Podle vzájemného vztahu:

1. **Analytické** – neboli dílčí ukazatele, nám při analýze ukazují různé příčinné vlivy v čase nebo prostoru na syntetické ukazatele a to změnou jeho hodnot v čase (např. tržby / aktiva).
2. **Syntetické** – souhrnné ukazatele, jsou vytvářeny formou tzv. modelů a prostřednictvím jednoho souhrnného čísla (indexu) pomocí kombinace analytických ukazatelů, vyjadřují např. finanční zdraví podniku (Altmanův model resp. index).

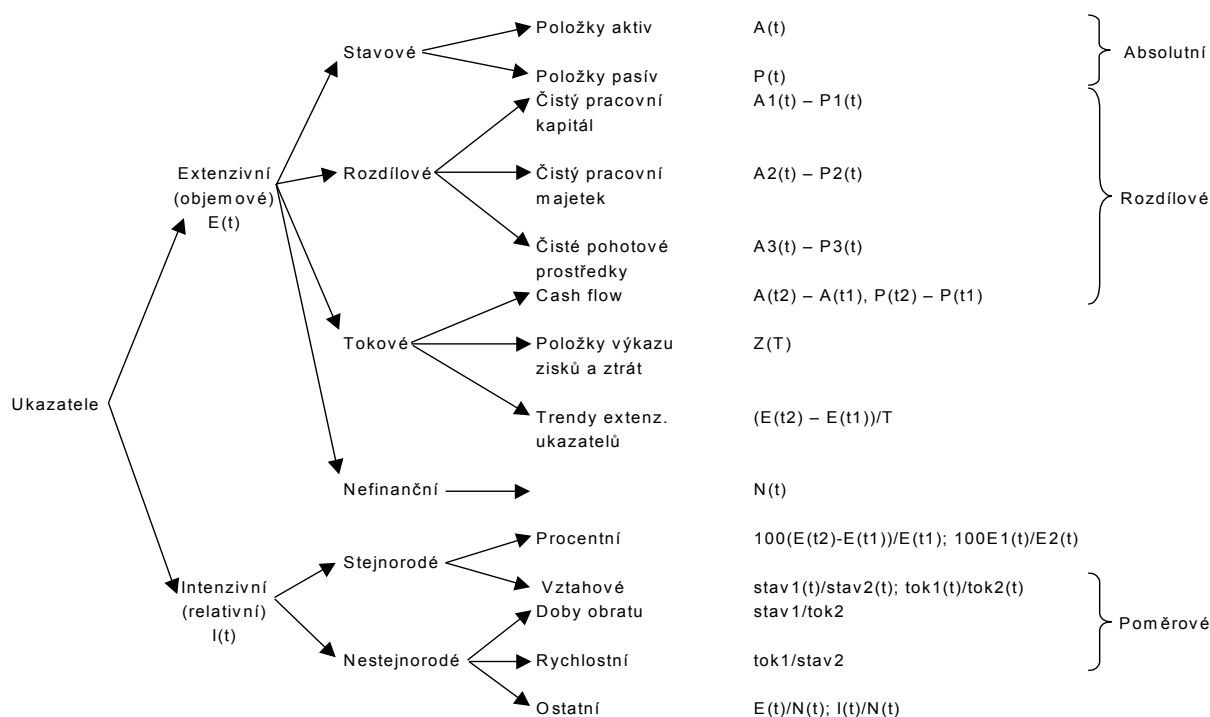
Podle druhu měření výkonnosti:

1. **Monetární** – tradiční ukazatele finanční analýzy (ROI, ROE, cash flow, EPS), ale i např. porovnání cen výrobků a služeb na trhu s vlastními, hodnotu pro vlastníka, odchylky od norem.
2. **Nemonetární** – např. tržní podíl, spokojenost klientů, kvalitu, podíl nových výrobků, průměrnou dobu výroby, inovační schopnosti apod. Tyto se používají např. v metodě Balanced Scorecard.

Podle způsobu charakteristiky jevu:

1. **Extenzivní (objemové)** – ukazatele charakterizující množství, rozsah, objem tj. kvantitu v přirozených jednotkách. Jde vždy o ukazatele absolutní.
2. **Intenzivní (relativní)** – vyjadřují úroveň, tedy jak intenzivní jsou jevy a vztahy. Pokrývají jen část relativních ukazatelů, a to těch které jsou vyjádřením intenzity jevu.
3. **Strukturní** – pokrývají zbytek relativních ukazatelů a charakterizují podíl dílčích částí na celku. Mohou tak charakterizovat strukturu druhovou (např. podíl počtu lékařů na celkový počet zaměstnanců v nemocnici), prostorovou (např. podíl počtu zaměstnanců na oddělení chirurgie k počtu všech zaměstnanců v nemocnici), časovou (např. podíl využitelného časového fondu na kalendářním časovém fondu).

Poslední uvedený způsob dělení odpovídá prakticky i dělení metod finanční analýzy.⁴⁸ Pro přehlednost přesto uvádím detailní členění finančních ukazatelů ve Schématu 3.

Obrázek 4: Přehled ukazatelů

Zdroj: Kovanicová, D., Kovanic, P. *Poklady skryté v účetnictví. Díl 2, Finanční analýza účetních dokladů*. s.21

⁴⁸ Více k metodám finanční analýzy viz s.19

V základních účetních výkazech již máme k dispozici *ukazatele absolutní*. Rozvaha je zdrojem *stavových ukazatelů*, ty jsou odrazem zachycení stavu majetku a zdrojů jeho krytí vždy k zvolenému časovému okamžiku. Tvoří tak v podstatě základ k odvození ostatních druhů ukazatelů. Ve výkazu zisku a ztrát pak jsou *ukazatele tokové*, které nás informují o změně extenzivních ukazatelů k níž došlo v určitém časovém intervalu (např. zisk). Tokové ukazatele se dají slučovat, agregovat, stavové nikoli. Obě tyto skupiny ukazatelů jsou využívány především v horizontální a vertikální analýze.

Rozdílem stavových ukazatelů získáme *ukazatele rozdílové* (jde o tzv. fondy finančních prostředků např. čistý pracovní kapitál = celková oběžná aktiva – celkové krátkodobé závazky).

Jestliže je dán do poměru jeden údaj k druhému vznikají ukazatele *intenzivní, poměrové či relativní*. Přinášejí nám informace o tom v jaké míře a jak rychle se mění zdroje využívané podnikem. *Stejnorodé intenzivní ukazatele* jsou poměry extenzivních ukazatelů, které jsou vyjádřeny ve stejných jednotkách. V rámci těchto ukazatelů ještě odlišujeme tzv. *procentní ukazatele*, ty vyjadřují v procentech poměrnou změnu extenzivního ukazatele poměřovanou jiným extenzivním ukazatelem, a *vztahové ukazatele*, které jsou poměry dvou stavových ukazatelů vztažených ke stejnému časovému okamžiku. *Nestejnorodé intenzivní ukazatele* jsou poměrem dvou ukazatelů vyjádřených v různých jednotkách. Příkladem mohou být obrátové a rychlostní ukazatele z oblasti ukazatelů aktivity.

3.2 Ukazatele v elementární analýze

Elementární metody finanční analýzy pracují s ukazateli a při výpočtech využívají základní aritmetiku a procentní výpočty. Vyšší metody potom používají matematicko-statistické metody a nestatistické metody.⁴⁹ Autoři Kovanicová a Kovanic používají následující dělení ukazatelů při elementární analýze:⁵⁰

⁴⁹ Mezi matematicko-statistické metody patří např. bodové a intervalové odhady, empirické distribuční funkce, regresní a korelační analýza, analýza rozptylu, vícerozměrné analýzy. Mezi nestatistické metody se řadí např. metody založené na teorii matných množin či alternativní teorii množin, expertní systémy, neuronové sítě, fraktální geometrie. Více viz Sůvová, H., *Finanční analýza v řízení podniku, v bance a na počítači*. s.22-23

⁵⁰ Kovanicová, D., Kovanic, P. *Poklady skryté v účetnictví. Díl 2, Finanční analýza účetních dokladů*. s.21

1. Analýza stavových (absolutních) a rozdílových ukazatelů:

- Horizontální analýza (analýza trendu)
- Vertikální analýza (procentní rozbor)
- fondy finančních prostředků

2. Analýza poměrových (intenzivních, relativních) ukazatelů

- ukazatele rentability
- ukazatele aktivity
- ukazatele zadluženosti a finanční struktury
- ukazatele likvidity
- ukazatele na bázi kapitálového trhu
- ukazatele na bázi cash flow

3. Analýza soustav ukazatelů

- Pyramidové rozklady
- Predikční modely

3.3 Analýza stavových ukazatelů

3.3.1 Horizontální analýza

Horizontální analýza nebo též analýza trendu porovnává hodnoty ukazatelů získaných z rozvahy. Porovnává změny jejich hodnoty v absolutním a relativním vyjádření v čase tzv. časové řady. V případě absolutních hodnot porovnává hodnoty mezi zvolenými obdobími a hodnotí o kolik jednotek se daný ukazatel změnil. V tomto případě se dá daný vztah zapsat matematicky jako:

$$X_{t+1/t} = X_{t+1} - X_t$$

Kde $X_{t+1/t}$ = změna oproti minulému období, X_t = hodnota v předchozím období, X_{t+1} = hodnota v běžném období

U relativního vyjádření se zkoumá o kolik procent se ukazatel změnil vzhledem k předcházejícímu období. V tomto případě pak platí uvedený vztah:

$$X_{t+1/t} = \frac{X_{t+1} - X_t}{X_t} \cdot 100[\%]$$

Kde $X_{t+1/t}$ = změna vyjádřená v %, X_t = hodnota v předchozím období, X_{t+1} = hodnota v běžném období

Někdy při procentuálních porovnáních může však dojít k situaci, že zkoumaný ukazatel měl v předchozím období nulovou nebo zápornou hodnotu, v tomto případě je zřejmé, že daný vztah nemůžeme použít a je lépe použít difference.

Analýzu lze provádět rovněž poměrem hodnot v jednotlivých obdobích tzv. indexy. Výsledek je pak buď v absolutním nebo procentuálním vyjádření. Podle způsobu porovnávání jednotlivých hodnot lze pak sestavovat indexy v těchto formách:

- *řetězové*, kdy se srovnávají hodnoty ve dvou po sobě jdoucích obdobích, tj. ukazatel X_{t+1}/X_t nebo je možno zjistit i tzv. *tempo růstu*, které je pak vyjádřeno jako $(X_{t+1}/X_t - 1) \times 100$, kde X_{t+1} je hodnota ukazatele v čase X_{t+1} , X_t hodnota v čase t .
- *bazické* – srovnávají se hodnoty v jednotlivých obdobích s hodnotou období, které bylo stanoveno jako základní(Z), tj. X_{t+1}/Z

Pokud je zkoumán vývoj za více období, pak je možno spočítat průměrné procentní tempo růstu jednotlivých položek jako geometrický průměr snížený o jednotku, nebo bazický index hodnoty dosažené v posledním roce k hodnotě dosažené v prvním roce analýzy. Průměrné tempo růstu spočteme následovně:

$$\text{Průměrné tempo růstu} = \bar{x}_G - 1 = \sqrt[n]{x_1 \times x_2 \times x_3 \times \dots \times x_n} - 1$$

kde $x_{1...n}$ představuje jednotlivé řetězové indexy.

Při hodnocení horizontální analýzy je třeba brát ohled na změny v tržním prostředí jako jsou změny inflace popř. deflace, změny cen materiálu, daňové změny, změny v konkurenčním prostředí, změny v preferenci zákazníků, změny kapitálového trhu, mezinárodní vlivy a změny i na poli domácí politiky.

3.3.2 Vertikální analýza

Vertikální analýzou (analýzou komponent) je zkoumán procentní podíl zkoumané položky účetního výkazu ze stanového základu. Jde vlastně o poměrné vyjádření jednotlivých položek základních účetních výkazů k bilanční sumě, tedy sumě aktiv či pasiv.⁵¹ U rozvahy se jako základ bere hodnota celkových aktiv resp. celkových pasiv. U výkazu zisku a ztrát se zpravidla jako základ stanovuje hodnota tržeb či celkových výnosů. Zkoumá se tak struktura majetku, zdrojů, nákladů a výnosů. Struktura aktiv nás informuje o tom jaká byla v daném období investiční rozhodnutí firmy a do jaké míry při investicích byla zohledňována výnosnost. Struktura pasiv nám ukazuje z jakých zdrojů byl majetek pořízen, tedy vypovídá o finančních rozhodnutích. Lze ji použít jako metodiku k porovnání vývoje struktury v čase nebo při mezipodnikovém srovnávání. Formalizovaný výpočet pro hledaný vztah lze pak vyjádřit takto:⁵²

$$P_i = \frac{B_i}{\sum B_i}$$

Kde P_i = hledaný vztah položek, B_i = velikost položky bilance, $\sum B_i$ = suma hodnot položek v rámci určitého celku

3.4 Analýza rozdílových ukazatelů

Analýza rozdílových ukazatelů označovaná též jako analýza fondů finančních prostředků slouží k ohodnocení finanční situace firmy a to zejména jeho likvidity. Při této analýze jsou využívány stavové ukazatele získané z rozvahy. V tomto případě se ukazatele stanovují rozdílem jednotlivých bilančních položek z oblasti oběžných aktiv. Výsledkem je pak analýza fondů finančních prostředků, která slouží k určení optimální výše jednotlivých položek oběžných aktiv a k určení vhodného způsobu financování oběžných aktiv.⁵³

⁵¹ Při analýze celé rozvahy je běžné začínat celkovou bilanční sumou a k dokreslení pak používat podpoložky.

⁵² Srov. Kislingerová, E., Hnilica, J.: *Finanční analýza krok za krokem*, s.15

⁵³ Srov. Růčková P., *Finanční analýza*, s.44

Čistý pracovní kapitál(ČPK) = oběžná aktiva – krátkodobý cizí kapitál

ČPK je nejčastěji používaný rozdílový ukazatel. Udává velikost volného majetku financovaného dlouhodobými zdroji a tudíž není nutnost jeho blízkého splacení. Čím větší má firma ČPK, tím je solventnější, ovšem za předpokladu správné struktury oběžných aktiv a úrovně jejich likvidity. Velikost ČPK může být ovlivněna několika faktory např. nevymahatelnými nebo obtížně vymahatelnými pohledávkami, neprodejnými zásobami nebo příliš vysokými zásobami.

Čisté pohotové prostředky(ČPP) = pohotové peněžní prostředky – okamžitě splatné závazky

ČPP nebo též peněžní finanční fond se používá k vyjádření okamžité likvidity. Zahrnuje pouze nejlikvidnější část oběžných aktiv –hotovost, peněžní prostředky na běžných účtech, popř. i likvidní peněžní ekvivalenty a porovnává je s okamžitě splatnými závazky. Nevýhodou tohoto ukazatele je možnost jeho ovlivnění časovým posunem plateb, na druhou stranu není ovlivněn oceňovacími technikami firmy.

Čistý peněžně-pohledávkový

finanční fond(ČPPF) = (oběžná aktiva – zásoby – nelikvidní pohledávky) – krátkodobý cizí kapitál

ČPPF nebo též čistý peněžní majetek očišťuje oběžná aktiva od zásob a nelikvidních pohledávek a od takto očištěného majetku odečítá krátkodobé dluhy.

3.5 Analýza poměrových ukazatelů

Poměrové ukazatele jsou nejčastěji používanými ukazateli ve finanční analýze. V krátké době poskytnou základní přehled o finanční situaci firmy, umožňují zjistit vývoj finanční situace v čase, mezipodnikové srovnávání a jsou zdrojem informací pro složitější analytické postupy. Jejich nevýhodou na druhou stranu je nemožnost vysvětlit vypočtené vlivy. Jde většinou o bezrozměrné ukazatele a tudíž nejsou k dispozici univerzální měřítka. Hodnoty ukazatelů jsou totiž ovlivněny mnohými

faktory, jedním z nejdůležitějších je charakter činnosti podniku (výrobní, obchodní, poskytující služby), dále postavení na trhu, stav používaných produkčních aktiv atd.

Analýza poměrových (intenzivních) ukazatelů dává do poměru dva spolu vzájemně související extenzivní ukazatele a charakterizuje tak jejich vzájemný vztah. Může se tak jednat o poměr části celku k celku (podílové) nebo o poměr dvou samostatných veličin (vztahové).

3.5.1 Ukazatele rentability (profitability ratios)

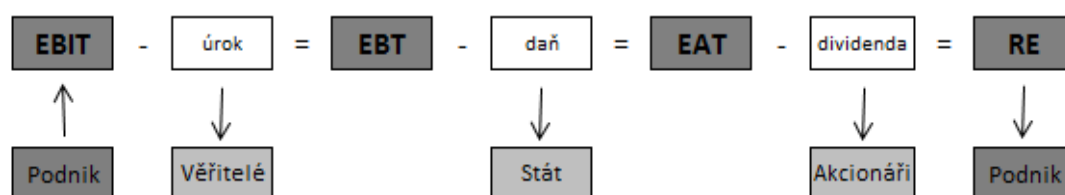
Obecně jsou konstruovány jako poměr mezi výnosem a vloženým kapitálem a informují tak o efektu jakého bylo dosaženo vloženým kapitálem.⁵⁴ Udávají kolik jednotek zisku je produkováno na jednu jednotku vloženého kapitálu. V čitateli se vyskytuje položka odpovídající výsledku hospodaření (toková veličina) a ve jmenovateli nějaký druh kapitálu (stavová veličina) nebo tržby (toková veličina). Jinými slovy jde o poměr různých forem zisku EBIT, EAT, EBT) k různým hodnotám určitých komponent aktiv, pasiv, celkových tržeb a nákladů. Obecně by tyto ukazatele měli mít v časové řadě rostoucí tendenci. K objasnění pojmu zisku je potřeba vysvětlit jeho následující formy:

- **zisk před odpisy, úroky a daněmi (EBITDA - Earnings Before Interests, Taxes, Depreciations and Amortization Charges)** - čistý zisk + daně + odpisy + nákladové úroky
- **hrubý zisk před zdaněním (EBIT – Earnings Before Interests and Taxes)** – čistý zisk + zaplacené daně + zaplacené nákladové úroky. EBIT měří efekt, kterého je podnik schopen svou činností dosáhnout a vylučuje vliv způsobu financování.
- **hrubý zisk před zdaněním (EBT – Earnings Before Taxes)** = čistý zisk + zaplacené daně z příjmu za běžnou a mimořádnou činnost. Využívá se při analýze časových trendů, kdy došlo ke změně zdanění.

⁵⁴ Srov. Kislingerová, E., Hnilica, J.: *Finanční analýza krok za krokem*, s.31

- **čistý zisk (EAT – Earnings After Taxes)** = zisk po zdanění. V účetních výkazech je pod pojmem výsledek hospodaření za běžné období.
- **zadržený zisk (Retained Earnings)** – zisk z hlavní činnosti po zdanění a po výplatě dividend akcionářům.

Pro názornost uvádím schematické znázornění jednotlivých forem zisku:

Obrázek 5: Jednotlivé druhy zisků

Zdroj: Peřan, J.: *Finanční analýza podniku*, s.16

Pro výpočty rentability pak používáme následující ukazatele:

Rentabilita celkového kapitálu (Return on Assets - ROA)

Porovnává výši zisku k použitým celkovým aktivům. Ukazuje výnosnost celkových aktiv, tedy jejich návratnost. Výsledkem je kolik korun zisku připadá na jednu jednotku celkových aktiv. Při použití zisku ve formě EBIT, tedy před zdaněním je tento ukazatel vhodný k porovnávání firem s rozdílnými podmínkami zdanění a rozdílnou kapitálovou strukturou.

$$ROA = \frac{EBIT}{\text{celková aktiva}}$$

Rentabilita vloženého kapitálu (Return on Investment - ROI)

Rentabilita vloženého kapitálu nám poskytuje informaci o výnosnosti dlouhodobého kapitálu a to bez ohledu na to zdali je vlastní nebo cizí. Můžeme tak zjistit do jaké míry je pro nás efektivní financování oběžných aktiv dlouhodobými zdroji.

$$\text{ROI} = \frac{\text{EBIT}}{\text{celkový kapitál}} \quad \text{nebo též} \quad \text{ROI} = \frac{\text{zisk před zdaněním} + \text{nákladové úroky}}{\text{celkový kapitál}}$$

Rentabilita vlastního kapitálu (Return on Common Equity - ROE)

Pomocí tohoto ukazatele zjišťují vlastníci, jaký přináší jimi investovaný kapitál výnos a zda tento výnos odpovídá investičnímu riziku. Měří kolik korun čistého zisku připadá na jednu korunu kapitálu investovaného akcionářem. Tento ukazatel vlastníci porovnávají s výnosy jiných forem investic.

$$\text{ROE} = \frac{\text{EAT}}{\text{vlastní kapitál}}$$

Rentabilita dlouhodobých zdrojů (Return on Capital Employed - ROCE)

Tento ukazatel dává do poměru výnosy investorů (čistý zisk pro akcionáře a úroky pro věřitele z investovaného kapitálu) a dlouhodobé zdroje. Tento ukazatel se používá zejména při mezipodnikovém srovnávání.

$$\text{ROCE} = \frac{\text{čistý zisk} + \text{nákladové úroky}}{\text{dlouhodobé závazky} + \text{vlastní kapitál}}$$

Rentabilita tržeb (Return On Sales - ROS)

Tento ukazatel udává poměr výsledku hospodaření v různé podobě a různě upravené druhy tržeb. Ukazuje tak jak se tržby podílejí na zisku.

$$\text{ROS} = \frac{\text{zisk}}{\text{tržby}}$$

Do jmenovatele lze umístit tržby, které tvoří provozní výsledek hospodaření, ale je možné zahrnout i celkové tržby, to je pak vhodné pokud se v čitateli použije čistý zisk. Tomuto ukazateli se pak v praxi říká zisková marže a do kategorie zisku je dosazován

čistý zisk, tedy EAT. Ziskovou marži pak lze porovnávat v rámci průměru odvětví, pokud je výsledek nad průměrem jsou ceny výrobků nízké a náklady vysoké.⁵⁵

Ukazatel autarkie

Jde o modifikovaný ukazatel rentability vyjadřující míru soběstačnosti u tzv. municipálních firem.⁵⁶ Míra soběstačnosti je vyjádřením schopnosti pokrytí nákladů výnosy z hlavní činnosti. Dle vstupních dat může být tento ukazatel postaven na bázi výnosově nákladové nebo příjmově výdajové. V položce výnosů pak jsou zahrnuty pouze neinvestiční dotace. Je-li ukazatel menší jak 1, pak jsou výnosy firmy pod úrovní nákladů.

$$A = \frac{\text{výnosy z hlavní činnosti}}{\text{náklady na hlavní činnost}}$$

3.5.2 Ukazatele aktivity (activity ratios)

Ukazatele aktivity hodnotí schopnost podniku využívat investované finanční prostředky a vázanost jednotlivých složek kapitálu v jednotlivých druzích aktiv a pasiv. Má-li firma více aktiv než je schopna využívat, vznikají jí tak zbytečné náklady a tím i nižší zisk, naopak má-li jich nedostatek, pak se musí vzdát potenciálních příležitostí k obohacení výnosů.⁵⁷ Ukazatele aktivity vyjadřují jednak rychlost obratu (počet obrátek za určitý interval, např. rok, měsíc apod.) nebo dobu obratu (doba vázanosti aktiva, uvádí se většinou v počtu dní). Doba obratu je reciprokou hodnotou rychlosti obratu. Stavové ukazatele jsou v těchto ukazatelích jako průměry stavů, v případě použití tokových ukazatelů se přepočítávají na jeden den. Pro ukazatele obratovosti je žádoucí rostoucí trend, pro ukazatele doby obratu trend klesající.

Vázanost celkových aktiv

Ukazatel měří efektivnost využití aktiv ve firmě. Čím je hodnota nižší, tím je využití efektivnější, výroba roste aniž by firma zvyšovala zdroje.

⁵⁵ Srov. Růčková P., *Finanční analýza*, s.56

⁵⁶ Municipální firma je forma nevýdělečné organizace, např. příspěvková organizace, jejímž typickým znakem je absence zisku.

⁵⁷ Srov. Sedláček, J., *Finanční analýza podniku*, s.60

$$\text{Vázanost celkových aktiv} = \frac{\text{celková aktiva}}{\text{roční tržby}}$$

Obrat celkových aktiv

Ukazatel udává kolikrát se za rok celková aktiva přemění (obráť) v tržby za rok.

$$\text{Obrat celkových aktiv} = \frac{\text{roční tržby}}{\text{celková aktiva}}$$

Vázanost stálých aktiv

Relativní vázanost stálých aktiv nebo též ukazatel obratu stálých aktiv udává jak jsou využívána aktiva při dosahování tržeb. Jeho hodnota by měla být co nejnižší tzn. aby s fixním majetkem bylo dosahováno co nejvyšších tržeb aniž by bylo potřeba nových finančních zdrojů. Ukazatel je ovlivněn způsobem odepisování aktiv ve firmě a to tak, že odepisuje-li firma zrychleně bude vykazovat vyšší efektivitu využití aktiv než firma odepisující lineárně.

$$\text{Vázanost stálých aktiv} = \frac{\text{stálá aktiva}}{\text{roční tržby}}$$

Obrat stálých aktiv

Tento ukazatel se používá při rozhodování o investici do dlouhodobého majetku pro výrobu. Pokud je ukazatel nižší než je průměr v oboru, je lépe pokud firma sníží investice do dlouhodobého majetku a zvýší využití stávajících výrobních kapacit.

$$\text{Obrat stálých aktiv} = \frac{\text{roční tržby}}{\text{stálá aktiva}}$$

Doba obratu zásob

V případě tohoto ukazatele se poměrují průměrné zásoby s denní spotřebou zásob a vyjadřuje tak počet dní po kterou jsou v podniku zásoby vázány. Je lépe vycházet z průměrné hodnoty zásob, která se stanoví jako průměr hodnot zásob na konci běžného a minulého období.

$$\text{Doba obratu zásob} = \frac{\text{průměrné zásoby}}{\text{denní spotřeba}} = \frac{\text{průměrné zásoby}}{\text{roční náklady}/365} [\text{dny}]$$

Obrat zásob

Ukazatel udává kolikrát jsou za rok zásoby přeměněny v tržby, je vhodné vzhledem k možnému zkreslení celkovými tržbami tento ukazatel nahradit náklady na prodané zboží. Za zásoby se dosadí průměrný roční stav zásob.

$$\text{Obrat zásob} = \frac{\text{roční tržby}}{\text{zásoby}}$$

Doba obratu pohledávek

Doba obratu pohledávek neboli průměrná doba splatnosti pohledávek vypočítává počet dní po které musí v průměru podnik čekat na uhrazení svých pohledávek tj. poskytuje dlužníkovi obchodní úvěr.

$$\text{Doba obratu pohledávek} = \frac{\text{průměrné obchodní pohledávky}}{\text{denní tržby na fakturu}} [\text{dny}]$$

Doba obratu závazků

Ukazatel udává počet dní po které firma zadržuje pro své potřeby peněžní prostředky určené na úhradu závazků z obchodních styků. Vypovídá tak o platební morálce společnosti vůči dodavatelům.

$$\text{Doba obratu závazků} = \frac{\text{průměrné závazky z obchodního styku}}{\text{denní tržby na fakturu}} [\text{dny}]$$

3.5.3 Ukazatele zadluženosti

Ukazatele zadluženosti poměřují vztah mezi vlastními a cizími zdroji financování a podíl cizích zdrojů na celkových, hodnotí tak kapitálovou strukturu společnosti. Použití výhradně vlastního kapitálu přináší snížení celkové výnosnosti. Naopak financování z cizích zdrojů bývá spojeno s obtížemi při jeho získávání. U cizích zdrojů je nutno zvažovat zátěž v podobě platby vysokých úroků. Podle autorů Kovanicové a Kovanice sama zadluženost nemusí být negativním jevem, naopak její přiměřená výše může přispívat k celkové rentabilitě a podílet se na tržní hodnotě firmy.

58

Celková zadluženost (ukazatel věřitelského rizika, koeficient napjatosti, debt ratio)

Celková zadluženost nám ukazuje finanční závislost firmy na cizím kapitálu. Pokud je hodnota nižší, pak mají věřitelské firmy větší jistotu splacení závazků. Pro firmu je naopak někdy výhodnější vyšší zadlužení, pokud je ovšem zdrojem vyšších výnosů.⁵⁹

$$\text{Celková zadluženost} = \frac{\text{cizí kapitál}}{\text{celková aktiva}}$$

Koeficient samofinancování (equity ratio)

Je doplňkovým ukazatelem předchozímu ukazateli a jejich součet by měl být přibližně roven jedné (rozdíl může být v nezapočtením ostatních pasiv do jednoho z ukazatelů). Ukazatel stanovuje finanční nezávislost podniku.

$$\text{Koeficient samofinancování} = 1 - \text{celková zadluženost} = 1 - \frac{\text{cizí kapitál}}{\text{celková aktiva}} = \frac{\text{vlastní kapitál}}{\text{celková aktiva}}$$

Převrácená hodnota kvóty vlastního kapitálu je tzv. finanční pákou.⁵⁴

⁵⁸ Srov. Kovanicová,D., Kovanic,P., *Poklady skryté v účetnictví. Díl 2, Finanční analýza účetních dokladů*. s. 70

⁵⁹ Toto souvisí i s tzv. finanční pákou, která je definována jako poměr celkových aktiv a vlastního kapitálu. Slouží k určování do jaké míry je výhodný cizí kapitál a stanovení optimálního poměru financování vlastním jměním a cizím kapitálem.

Koeficient zadluženosti (míra zadluženosti, debt to equity ratio)

Tento ukazatel stanovuje míru závislosti na cizím kapitálu. Reciproká hodnota tohoto ukazatele je tzv. mírou finanční samostatnosti firmy.

$$\text{Koeficient zadluženosti} = \frac{\text{cizí kapitál}}{\text{vlastní kapitál}}$$

Úrokové krytí (interest coverage)

Ukazatel úrokového krytí udává kolikrát zisk převyšuje náklady na úroky z cizího kapitálu. Čím je vyšší hodnota tohoto ukazatele tím vyšší je schopnost podniku splácet úvěr resp. přijímat nové úvěry.

$$\text{Úrokové krytí} = \frac{\text{EBIT}}{\text{nákladové úroky}}$$

3.5.4 Ukazatele likvidity

Ukazatele likvidity navazují na ukazatele zadluženosti. Hodnotí schopnost firmy hradit své závazky. Pojem likvidita je myšlena schopnost podniku přeměnit majetek (cenné papíry, zásoby, pohledávky apod.) na hotové peníze. Solventností firmy se rozumí vlastnictví peněz, kterými může firma okamžitě platit resp. schopnost podniku hradit svoje závazky v okamžiku jejich splatnosti. Ukazatele likvidity poměří prostředky, kterými je možno platit, se závazky, které je nutné splatit. Ukazatele jsou obecně konstruována tak, že jde o poměr aktiv, kterými lze platit, k pasivům která je nutno uhradit.

Běžná likvidita (likvidita 3.stupně, current ratio)

Poměřuje oběžná aktiva s krátkodobými dluhy. Dává informaci o tom kolikrát by firma uhradila své krátkodobé závazky. Před výpočtem ukazatele by aktiva měla být očištěna o neprodejné zásoby a nedobytné pohledávky, dále je nutné správné ocenění zásob. Hodnota tohoto ukazatele by měla být větší jak 1,5.⁶⁰

⁶⁰ Viz Sedláček, J. *Finanční analýza podniku*. s.66-67

$$\text{Běžná likvidita} = \frac{\text{oběžná aktiva}}{\text{krátkodobé závazky}}$$

Pohotová likvidita (likvidita 2.stupně, quick ratio, acid test)

Oproti běžné likviditě do čitatele nezahrnuje zásoby, odstraňuje tak možnost eventuelní nízké likvidity zásob a v čitateli tak zůstávají jen peněžní prostředky (v hotovosti a na bankovních účtech). Hodnota tohoto ukazatele by měla být vyšší než 1.⁴¹

$$\text{Pohotová likvidita} = \frac{\text{oběžná aktiva} - \text{zásoby}}{\text{krátkodobé závazky}}$$

Okamžitá likvidita (likvidita 1.stupně, cash ratio)

Měří schopnost podniku platit své závazky v okamžiku splatnosti. Jde o poměr hotovostních a bezhotovostních peněžních prostředků a jejich ekvivalentů (cenné papíry, šeky apod.) vůči krátkodobým závazkům. Hodnota tohoto ukazatele by měla být větší než 0,2.

$$\text{Okamžitá likvidita} = \frac{\text{peněžní prostředky} + \text{ekvivalenty}}{\text{krátkodobé závazky}}$$

3.5.5 Ukazatele na bázi kapitálového trhu (tržní hodnoty, market value ratios)

Tyto ukazatele jsou využívány stávajícími a potencionálními investory pro hodnocení návratnosti svých investic. Tato se může dít jednak formou vyplácení dividend nebo růstem ceny akcií. Pracují, na rozdíl od předchozích ukazatelů, s tržními hodnotami.

Účetní hodnota akcie (book value per share)

Tento ukazatel je odrazem uplynulé výkonnosti podniku. V čase by měl mít rostoucí tendenci, což se může stát zajímavým pro potenciální investory.

$$\text{Účetní hodnota akcie} = \frac{\text{vlastní kapitál}}{\text{počet kmenových akcií}}$$

Čistý zisk na akcii (earning per share (EPS))

Tento ukazatel je pro akcionáře nejpřínosnější, odráží finanční výsledky firmy na jednu kmenovou akcii. Zisk je zpravidla dělen na dvě části, na výplatu dividend a na reinvestice. Ukazatel je vyjádřením zisku připadajícího na jednu akcii, přičemž dělení dividend mezi vlastníky společnosti se řídí počtem držených akcií a jejich druhem a především konkrétní výše dividendy určuje valná hromada.

$$\text{Čistý zisk na akcii} = \frac{\text{čistý zisk}}{\text{počet kmenových akcií}}$$

Dividenda na akcii (dividend per share (DPS))

Tento ukazatel poskytuje informaci o tom jaká částka z výplaty dividendy připadá na jednu kmenovou akcii.

$$\text{Dividenda na akcii} = \frac{\text{dividendy za rok}}{\text{počet kmenových akcií}}$$

3.5.6 Ukazatele na bázi cash flow

Účelem těchto ukazatelů je zachycení platebních potíží podniku a posoudit k jakému výsledku spěje finanční situace firmy. Vychází se z tokových ukazatelů z výkazu zisku a ztrát.

Rentabilita tržeb z cash flow

Ukazatel odráží finanční výkonnost podniku. Pokles ukazatele indikuje navýšení objemu výnosů nebo snížení vnitřních finančních možností firmy. Při použití ukazatele z výkazu cash flow je na rozdíl od rentability tržeb v tomto ukazateli mnohem menší ovlivnění investičními cykly odpisovou politikou firmy.

$$\text{Rentabilita tržeb z cash flow} = \frac{\text{cash flow z provozní činnosti}}{\text{roční tržby}}$$

Rentabilita celkového kapitálu z cash flow

Poměřuje cash flow z provozní činnosti k celkovému kapitálu. Zde platí, že je-li rentabilita měřená pomocí cash flow nižší než je průměrná úroková míra placená bankám za úvěr, pak nastává situace, kdy aktiva podniku nejsou dostatečně efektivní v produkci výnosů a to ani na pokrytí splátek úvěrů. Je-li tomu naopak, je pro podnik výhodnější mít více úvěrů, protože působí jako nástroj růstu podniku.⁶¹

$$\text{Rentabilita celkového kapitálu z cash flow} = \frac{\text{cash flow z provozní činnosti}}{\text{celkový kapitál}}$$

Stupeň oddlužení z cash flow

Tento ukazatel vyjadřuje schopnost firmy dostát svým závazkům z vlastních finančních možností. Reciproká hodnota je tzv. ukazatel doby návratnosti úvěru a jeho výsledek je v letech.

$$\text{Stupeň oddlužení z cash flow} = \frac{\text{cash flow z provozní činnosti}}{\text{cizí kapitál}}$$

3.6 Analýza soustav ukazatelů

Ekonomické procesy firmy jsou navzájem silně propojené a tak změna jednoho ukazatele vede i k ovlivnění dalšího ukazatele. Rozdílové ukazatele popisují určitou oblast finanční situace podniku jedinou charakteristikou, která v sobě shrnuje vliv mnoha různých příčin. Oproti tomu poměrové ukazatele se zaměřují na jeden určitý aspekt finanční situace podniku, který měří poměrem zvolených charakteristik. Soustavy ukazatelů se pak snaží shrnout dílčí aspekty finanční situace do souhrnné charakteristiky tak, aby jejich vliv na souhrnnou charakteristiku nezanikl a mohl být zároveň jako dílčí součást analyzován. Výsledkem pak bývá jediný syntetický ukazatel, který nám dává souhrnnou charakteristiku celkové finančně-ekonomické situace firmy. Nevýhodou je však nižší vypovídací schopnost a souhrnný ukazatel je tak vhodný pouze pro rychlé srovnání řady podniků.

⁶¹ Srov. Sedláček, J. *Finanční analýza podniku*, s.75

Obecnou podstatou konstrukce soustavy poměrových ukazatelů je sestavení modelu zobrazujícího vzájemné vazby mezi dílčími ukazateli vyššího řádu, čímž se vytvoří souhrn ukazatelů, které lze postupně rozkládat na další dílčí ukazatele až k detailním ukazatelům. Takto vytvořená modelová soustava nám vysvětlí vliv změny jednoho nebo více ukazatelů na celé hospodaření podniku, ulehčí a zpřehlední analýzu dosavadního vývoje podniku a poskytuje podklady pro další manažerská rozhodování.⁶²

Soustavy ukazatelů mohou být jednak *hierarchicky uspořádané*, jejichž podstatou je podrobnější rozklad vrcholového ukazatele na dílčí ukazatele, mezi nimiž existuje matematická provázanost. Zpravidla jsou tyto soustavy tvořeny v grafické podobě. Při rozkladu jednotlivých ukazatelů se pak používá aditivního (součtu nebo rozdílu dvou a více ukazatelů) nebo multiplikativního (součinu nebo podílu dvou a více ukazatelů) rozkladu ukazatelů v soustavě. Druhou možností je pak tvorba soustavy ukazatelů pomocí *účelově vybrané* skupiny ukazatelů, které nám diagnostikují finanční situaci firmy a předpoví její další vývoj na základě charakteristiky pomocí jednoho číselného údaje. Dělí se pak na *diagnostické* neboli *bonitní* a *predikční* neboli *bankrotní modely*. Výstupem těchto modelů jsou syntetické ukazatele. *Bonitní modely* se snaží pomocí bodového hodnocení podnik zařadit z finančního hlediska při mezifirmním srovnávání. Řadíme zde např. Tamariho model, Kralickův Quicktest, modifikovaný Quicktest. *Bankrotní modely* predikují na základě dílčích ukazatelů aktuální či budoucí ohrožení finančního zdraví firmy. Využívají k tomu zhodnocení dřívějších dat pomocí matematicko-statistických metod, nejčastěji diskriminační analýzy. Zde patří Altmanovo Z-skore, Tafflerův model a model IN-indexu důvěryhodnosti.

Dle hlediska uspořádanosti jsou ukazatele členěny na *soustavy bez formálních vazeb* a *s formálními vazbami*. Soustavy *s formálními vazbami* se dále dělí na *paralelní* (založeny na shlukování ukazatelů do skupin dle věcné příbuznosti) a *pyramidové* (předpokládají existenci základního ukazatele – ROE, ROA, který je na vrcholu a je postupně rozkládán na dílčí ukazatele do soustavy tvaru pyramidy, může se tak hodnotit vliv a závislost dílčích ukazatelů na změnu a vývoj základního ukazatele).

⁶² Srov. Růčková P., *Finanční analýza*, s.70-71

Kritérium	Třídění
Uspořádání	- bez formálních vazeb - formálně uspořádané - pyramidové – založené na funkčních vazbách - paralelní – seskupení ukazatelů do skupin podle věcné příbuznosti
Obsah	- jedna oblast - více oblastí
Konstrukce	- smíšené (absolutní, rozdílové a poměrové) - poměrové
Rozsah	- malé – obsahují do 10ti ukazatelů - střední – obsahují 10-25 ukazatelů - velké – obsahují více jak 25 ukazatelů (max. do 100 ukazatelů)

Tabulka 4: Členění soustav ukazatelů

Zdroj: Sůvová, H. a kol. *Finanční analýza v řízení podniku, v bance a na počítači.*, s.110

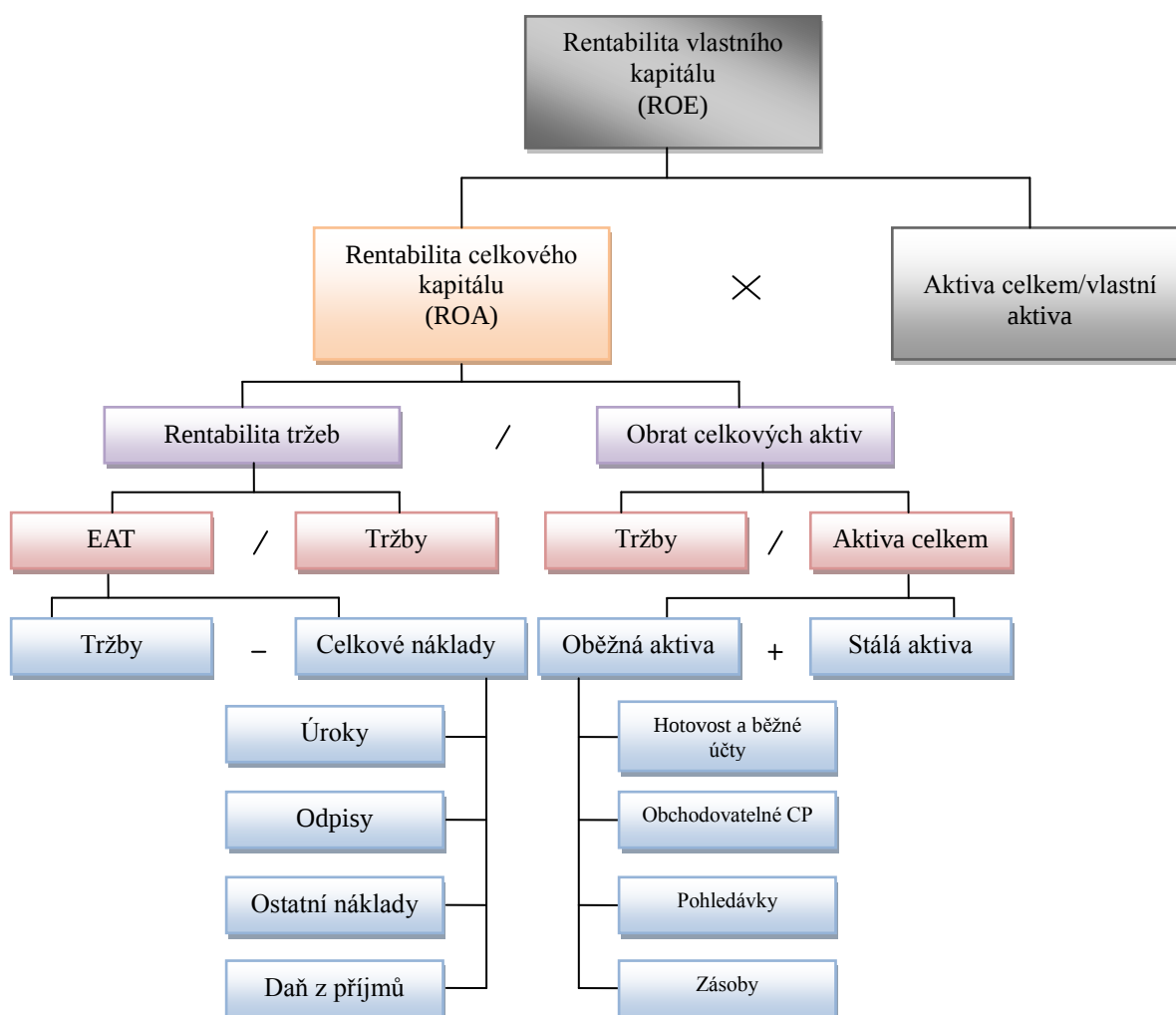
3.6.1 Pyramidové soustavy ukazatelů

Podstatou pyramidových rozkladů je určení hlavního hodnotícího ukazatele umístěného na vrcholu pyramidy a jeho postupný rozklad na jednotlivé dílčí ukazatele působící na tento ukazatel. Dílčí ukazatel tak zaujímá pozici vrcholového ukazatele pro další rozklad do řady dílčích ukazatelů druhého stupně, které jsou k němu v příčinném vztahu. Takto lze rozložit každý z dílčích ukazatelů vzniklých při první úrovni rozkladu. Tím vzniká charakteristická podoba pyramidy, kde ukazatele nižších stupňů vystupují jako příčiny ovlivňující ukazatele úrovně bezprostředně vyšší. Jak již bylo uvedeno výše rozklad vrcholového ukazatele může být buď formou aditivní (ukazatel je rozložen do součtu nebo rozdílu) nebo multiplikativní (ukazatel je rozložen do součinu nebo podílu). Jako vrcholový ukazatel by měl být určen ten, který nejlépe souhrnně charakterizuje analyzovaný subjekt a jeho činnost resp. cíl, který je možno analyzovat jako výsledek působení řady činitelů. Jako vrcholový ukazatel bývá většinou určen ukazatel rentabilita aktiv nebo rentabilita vlastního jmění. Cílem takového rozkladu je jednak popsání jednotlivých vazeb mezi ukazateli a rovněž analyzování vnitřních složitých vazeb v rámci pyramidy.

Rozklad Du Pont

Jde o první použitý rozklad vůbec. Poprvé byl použit v chemické společnosti Du Pont de Nemeurs. Je zaměřen na pyramidový rozklad rentability vlastního kapitálu na ukazatele rentability tržeb, obrát celkových aktiv a poměr celkových aktiv k vlastnímu

jmění (tedy finanční páku). Na tuto vrcholovou analýzu pak následují další vrstvy rozkladu. Pravá strana představuje ukazatel finanční páky (poměr celkových aktiv k vlastním) - tedy reciproká hodnota ke koeficientu samofinancování (equity ratio).⁶³ K tomu, aby se firmě vyplatilo používat cizí kapitál je nutné, aby zisk získaný přispěním cizího kapitálu vykompenzoval úrokovou sazbu z cizího kapitálu. V levé části diagramu je pak rozložena rentabilita celkového kapitálu na podíl rentability tržeb a obratu celkových aktiv. Rentabilita tržeb neboli zisková marže⁶⁴ se dále rozkládá na podíl čistého zisku(EAT) k tržbám, čistý zisk je rozdílem celkových výnosů a nákladů. Je-li zisková marže klesající je potřeba pro zjištění příčiny analyzovat jednotlivé druhy nákladů.

Obrázek 6: Rozklad Du Pont

Zdroj: Růčková P., *Finanční analýza*, s.71

⁶³ Více k ukazateli koeficientu samofinancování čili equity ratio s.12

⁶⁴ Více k rentabilitě tržeb resp. ziskové marži s.37

Příkladů pro rozklad vrcholového ukazatele na dílčí je celá řada. Za předpokladu, že primárním cílem firem je generování zisku je dobrým pomocníkem při analyzování ukazatelů rentability právě pyramidový rozklad, na němž jde nejlépe vidět vliv změn na jednotlivé ukazatele. Z Du Pontova rozkladu navíc plyne, že nemůže existovat obecně či odvětvově platná míra zadlužení. Její optimum je podnik od podniku jiné a nalezení takového optima je velmi důležitou a věčnou otázkou jak bankovních specialistů, tak finančních manažerů.

3.6.2 Paralelní soustavy ukazatelů

Paralelní soustavy nejsou založeny na rozkladu vrcholového ukazatele, ale vybírají ukazatele zhruba stejného významu a seskupují je do skupin podle věčné příbuznosti tak, aby postihovaly hlavní funkční oblasti podnikové ekonomiky. Vznikají tak např. soustavy ukazatelů pro tyto oblasti podniku – ukazatele výroby, odbytu, zásobování, práce, technického rozvoje a ukazatele nákladů a financí. Jednotlivé paralelní ukazatelové soustavy se liší počtem a vymezením jednotlivých ukazatelů do i skupin ukazatelů, při monitorování finančního zdraví firmy pak jsou hodnoceny tyto oblasti – původ zdrojů resp. kapitálová struktura (ukazatele zadluženosti), životnost zdrojů resp. schopnost podniku splácet závazky (ukazatele likvidity), schopnost podniku využít vložený kapitál a jednotlivé majetkové složky (ukazatele výnosnosti a aktivity), hodnocení podniku investory (ukazatele tržní hodnoty).⁶⁵

Hlavní výhodou paralelních soustav ukazatelů je, že podávají informaci o jednotlivých funkčních organizacích podniku, naopak jejich integrace do jednotné soustavy postihující celkovou podnikovou ekonomiku je obtížná.

Mezi paralelní soustavy se řadí např. rychlý test⁶⁶, který hodnotí jedenáct ukazatelů z rozvahy a jedenáct z výsledovky, z nich se vytvoří 91 poměrových ukazatelů seskupených do patnácti podskupin hodnotících oblasti produktivity, rentability, nákladovosti, likvidity, solventnosti a struktury. Tyto ukazatele se pak porovnávají s normami růstu odvozenými z teorie růstu a z empirických údajů prosperujících a dobře se vyvíjejících podniků.⁶⁷

⁶⁵ Srov. Synek, M.: *Manažerská ekonomika*, s.399

⁶⁶ Autorem rychlého testu je prof. Jiří Vysušíl

⁶⁷ Srov. Synek, M. *Ekonomická analýza*. s. 21.

3.6.3 Predikční modely

Souhrnné indexy hodnocení podniku představují celkovou charakteristiku finančně ekonomické situace podniku vyjádřenou jedním číslem, které zároveň může poskytnout i predikci o možném hrozícím bankrotu nebo naopak může poskytovat informaci o bonitě podniku. Překonávají tak subjektivnost při výběru ukazatelů v paralelních soustavách a tvoří souhrnnou informaci o výkonnosti podniku. Velmi často jsou tyto indexy využívány u finančních institucí jako pomocné indikátory při rozhodování o poskytnutí úvěru. Nevýhodou je jejich ne příliš vysoká spolehlivost, ovšem jako nástroj pro rychlé srovnání podniků je jejich přínos dostatečný.

Bankrotní modely

Informují uživatele do jaké míry je do budoucna firma ohrožena bankrotem. Každá firma, která je ohrožena bankrotem již vykazuje určitý čas před bankrotem symptomy, které se projeví v jejím finančním hospodářství na ukazatelích likvidity, čistém pracovním kapitálu a rentabilitě celkového kapitálu. Mezi nejpoužívanější patří Altmanův model, model IN-indexu důvěryhodnosti a Tafflerův model. Jako příklad uvedu první dva modely.

Altmanův model

Altmanův index finančního zdraví využívá diskriminační metodu k předpovědi podnikatelského rizika. Jde o statistickou metodu, při které jsou tříděny pozorované objekty do dvou nebo více definovaných skupin podle určitých charakteristik. K jednotlivým ukazatelům pak je přiřazena specifická váha. Model vzešel původně z analýzy ratingu amerických podniků 60. Až 80.let a byl aktualizován do poslední verze s názvem ZETA. Verze pro jednotlivé trhy a druhy hospodářství se liší specifickými vahami jednotlivých ukazatelů a rozmezím pro zóny Altmannova skóre.

$$Z = 0,717X_1 + 0,874 X_2 + 3,107 X_3 + 0,42 X_4 + 0,998 X_5$$

$$\text{Kde } X_1 = \frac{\text{čistý pracovní kapitál}}{\text{celková aktiva}}$$

$$X_2 = \frac{EAT(\text{čistý zisk})}{\text{celková aktiva}}$$

$$X_3 = \frac{EBIT(\text{zisk před úroky a zdaněním})}{\text{celková aktiva}}$$

$$X_4 = \frac{\text{tržní hodnota vlastního jmění}}{\text{cizí zdroje}}$$

$$X_5 = \frac{\text{tržby}}{\text{celková aktiva}}$$

Vypočtený výsledek Altmannova skóre Z pak zařadíme do jedné z následujících skupin, které nám stanoví míru rizika bankrotu podniku.

$Z < 1,2$ pásmo bankrotu	$1,2 < Z < 2,9$ pásmo šedé zóny	$Z > 2,9$ pásmo prosperity
--------------------------	---------------------------------	----------------------------

Problémem při výpočtu může být určení tržní hodnoty vlastního kapitálu, u podniků se kterými se neobchoduje na burze je pak tato cena velmi obtížně určitelná a tato cena se pak stanovuje odhadem jako pětinasobek součtu hospodářského výsledku za účetní období a odpisů hmotného a nehmotného majetku. Uvádí se, že Altmanův model relativně dobře předpovídá bankrot podniku na dva roky dopředu, s pravděpodobností cca 70 % na dobu budoucích pěti let.⁶⁸ V českém firemním prostředí lze pak říci, že lze Altmannův model použít pro středně velké podniky. Velké podniky u nás bankrotují velmi zřídka a naopak u malých nemáme dostatek informací k provedení analýzy.⁶⁹

Model IN-Index důvěryhodnosti

Autorem tohoto modelu jsou manželé Neumaierovy. Index hodnotí finanční zdraví českých firem v českém prostředí a je produktem analýzy 24 významných matematicko-statistických modelů hodnocení firem a na základě praktických zkušeností z hodnocení více jak 1000 českých firem. Autoři do současnosti vytvořily již čtyři verze tohoto indexu.⁷⁰ Model IN je vyjádřen rovnicí sestavenou z poměrových ukazatelů zadluženosti, likvidity a aktivity s příslušnou specifickou vahou jednotlivých ukazatelů tak jako je tomu i u Altmannova modelu.

⁶⁸ Synek, M. *Ekonomická analýza*. s. 23.

⁶⁹ Srov. Růčková P., *Finanční analýza*, s.74

⁷⁰ Jde o indexy IN95, IN99, IN01 a IN05, kde písmena značí jména autorů a čísla rok vzniku indexu.

$$IN = V_1 \times \frac{A}{CZ} + V_2 \times \frac{EBIT}{NÚ} + V_3 \times \frac{EBIT}{A} + V_4 \times \frac{T}{A} + V_5 \times \frac{OA}{KZ - KBÚ} - V_6 \times \frac{\text{závazky po lhůtě splatnosti}}{\text{tržby}}$$

Kde: A - aktiva

CZ – cizí zdroje

NÚ – nákladové úroky

T – tržby

OA – oběžná aktiva

KZ – krátkodobé závazky

KBÚ – krátkodobé bankovní úvěry

$V_1 - V_6$ jsou jednotlivé specifické váhy daného ukazatele (tj. vážený průměr hodnot tohoto ukazatele v jednotlivých odvětvích podle třídění OKEČ viz příloha č.1).

Významnost jednotlivých ukazatelů byla získána na základě analýzy empiricko-induktivních ukazatelových systémů, určuje se podle četnosti výskytu ukazatele.

Tafflerův model

Autorem tohoto modelu je profesor Taffler, vzorec pro určení má následující tvar:

$$Z = 0,53 \frac{EBIT}{\text{krátkodobé závazky}} + 0,13 \frac{OA}{\text{cizí zdroje}} + 0,18 \frac{\text{krátkodobé závazky}}{A} + 0,162 \frac{T}{A}$$

Vypočtené hodnoty Z jsou pak interpretovány následovně:

$Z < 0,2$ vážné ohrožení	$0,2 < Z < 0,3$ pásmo šedé zóny	$Z > 0,3$ pásmo prosperity
--------------------------	---------------------------------	----------------------------

Bonitní modely

Tyto modely se snaží bodovým ohodnocení stanovit do jaké míry je podnik z ekonomicko-finančního hlediska zdravý. Jsou velmi silně závislé na kvalitě zpracovaných dat poměrových ukazatelů v odvětvové skupině srovnávaných podniků. V zásadě se dělí na:

- *komparativně-analytické metody*, které ve svém hodnocení používají slovního ohodnocení. Jejich výhodou je přehlednost, ovšem nevýhodou poměrně značná subjektivita hodnocení. Patří zde např. SWOT analýza (zpracování silných, slabých stránek podniku, jeho příležitostí a ohrožení), metoda kritických faktorů úspěšnosti (vytvoření kritických faktorů úspěšnosti a jejich srovnání s konkurencí), metoda analýzy portfolia dvou dimenzí (bodové ohodnocení podniku v oblasti atraktivnosti na trhu a konkurenční způsobilosti).
- *matematicko-statistické metody*, základem je výběr reprezentativních ukazatelů a srovnávaných podniků a vytvoření váhy ukazatelů a z nich pak jejich rostoucí či klesající charakter zakončený maticí.

Kralickův Quick test⁷¹

Kralickův rychlý test byl vypracován v roce 1990 rakouským profesorem Peterem Kralickem. Jednotlivé oblasti finanční analýzy charakterizuje právě jedním indikátorem a je tak rozdělen na 4 oblasti – stabilitu, likviditu, rentabilitu a výsledek hospodaření.

Stabilita	{	$\text{Kvóta vlastního kapitálu} = \frac{\text{vlastní kapitál}}{\text{celková aktiva}} \times 100$ $\text{Doba splácení dluhu z cash flow} = \frac{\text{cizí kapitál} - \text{krátkodobý finanční majetek}}{\text{bilanční cash flow}} \quad 72$
Výnosnost	{	$\text{Cash flow v procentech tržeb} = \frac{\text{cash flow}}{\text{tržby}} \times 100$ $\text{Rentabilita celkového kapitálu} = \frac{\text{EBIT}}{\text{celková aktiva}} \times 100$

Jednotlivé výsledky indikátorů jsou pak oznámkovány dle následující tabulky a výsledkem je celkové hodnocení bonity podniku jakožto aritmetický průměr známek jednotlivých indikátorů.

⁷¹ Zpracováno dle: Sedláček, J. *Finanční analýza podniku*, s.105-107

⁷² Bilanční cash flow ve jmenovateli se vypočte následovně: hospodářský výsledek za účetní období - daň z příjmů + odpisy. Následně ještě odečteme saldo přechodných účtů aktiv a přičteme saldo přechodných účtů pasiv.

Ukazatel	Výborně	Velmi dobře	Dobře	Špatně	Ohrožení
	1	2	3	4	5
Kvóta vlastního kapitálu	> 30 %	> 20 %	> 10 %	> 0 %	negativní
Doba splácení dluhu z Cash Flow	< 3 roky	< 5 let	< 12 let	> 12 let	> 30 let
Cash Flow v procentech tržeb	> 10 %	> 8 %	> 5 %	> 0 %	negativní
Rentabilita celkového kapitálu	> 15 %	> 12 %	> 8 %	> 0 %	negativní

Tabulka 5: Hodnocení bonity podniku Kralickovým Quick testem

Zdroj: Sedláček, J. *Finanční analýza podniku*, s.105-107

Index bonity

Jde o index o šesti ukazatelích s rozdílnými vahami. Tento model je stejně jako Quick test používán nejvíce v německy mluvících zemích. Konstrukce indikátoru bonity je následující:

$$B = 1,5 \times \frac{\text{cash flow}}{\text{cizí zdroje}} + 0,08 \times \frac{\text{aktiva}}{\text{cizí zdroje}} + 10 \times \frac{EBT}{\text{aktiva}} + 5 \times \frac{EBT}{\text{tržby}} + 0,3 \times \frac{\text{zásoby}}{\text{tržby}} + 0,1 \times \frac{\text{tržby}}{\text{aktiva}}$$

Výsledky indikátoru bonity pak lze zhodnotit na následující stupnici:

-3	extrémně špatná	-2	velmi špatná	-1	špatná	0	určité problémy	1	dobrá	2	velmi dobrá	3	extrémně dobrá
----	-----------------	----	--------------	----	--------	---	-----------------	---	-------	---	-------------	---	----------------

4. Finanční analýza Uherskohradišťské nemocnice a.s.

4.1 Základní institucionální informace

Základní údaje⁷³

Název subjektu: Uherskohradišťská nemocnice a.s.

Spisová značka: B 4420 vedená u Krajského soudu v Brně

Identifikační číslo: 276 60 915

Právní forma: akciová společnost

Sídlo: Uherské Hradiště, J.E. Purkyně 365, PSČ 686 68

Datum zápisu: 22. září 2005

Profil společnosti⁷⁴

Uherskohradišťská nemocnice poskytuje léčebnou a preventivní péči a to jak ambulantní, tak i lůžkovou v okrese Uherské Hradiště a v okrajových oblastech okresu Hodonín, zajišťuje tak péči pro cca 160.000 obyvatel. Nemocnice má v současné době k dispozici 680 lůžek, léčí na 22 odděleních a ve 40 ambulancích. Ročně ošetří přibližně 280 tisíc pacientů a 25 tisíc z nich hospitalizuje na lůžkových odděleních. Na chodu nemocnice se v současné době podílí více jak 1200 zaměstnanců. Původně příspěvková organizace Zlínského kraje byla zakladatelskou listinou transformována na akciovou společnost dnem 22.9.2005. Jediným akcionářem je Zlínský kraj a výkonem působnosti valné hromady je pověřena Rada zlínského kraje. Rozhodnutím valné hromady byl k 21. 12. 2010 zvýšen základní kapitál společnosti nepeněžitým vkladem na 387 900 000,- Kč a je rozdělen na 385 ks kmenových akcií na jméno o jmenovité hodnotě 1 000 000,- Kč vydaných v listinné podobě a 29 ks kmenových akcií na jméno o jmenovité hodnotě 100 000,- vydaných v listinné podobě. Veškerá práva spojená s kmenovou akcií na jméno vymezují stanovy společnosti.

⁷³ Výpis z Obchodního rejstříku na webovém portálu Ministerstva spravedlnosti ČR www.justice.cz

⁷⁴ Výroční zpráva Uherskohradišťské nemocnice a.s. za rok 2010,
<http://www.nemuh.cz/Data/files/VyrZpr/UHN_VZ_2010.pdf>

Základní informace

	2007	2008	2009	2010
Náklady celkem	755 435	851200	926022	1009203
Výnosy celkem	756890	864400	935687	1009268
Počet všech hospitalizovaných	26972	25008	25004	24481
Počet ambulantně ošetřených pacientů	381072	409846	390264	253570*
Počet uskutečněných operací	11544	10482	7998	9513**
Počet všech hospitalizovaných	26972	25008	25004	24481
Počet ošetřovacích dnů	190743	183689	185650	182216
Průměrná ošetřovací doba na lůžku akutní péče	6,4	6,4	6,5	6,0
Přepočtený počet zaměstnanců	1184	1164	1184	1217
Z toho lékařů	147,8	153,6	152,75	154,13
Z toho sester	475,75	497,1	488,25	513,55

Tabulka 6: Základní neekonomické informace nemocnice Uherské Hradiště

*Pokles oproti roku 2009 je způsoben změnou v metodice výkaznictví

** Údaj 2010 je včetně jednodenní chirurgie

Zdroj : Výroční zprávy Uherskohradištské nemocnice a.s. 2007-2010

4.2 Analýza absolutních ukazatelů

4.2.1 Analýza rozvahy

Rozvaha – strana aktiv

	2007	2008	2009	2010
Aktiva celkem	327261	354500	373261	673196
Dlouhodobý majetek	168 428	196 128	201 086	450 323
Dlouhodobý hmotný majetek	167 064	195 237	200 757	450 100
Dlouhodobý nehmotný majetek	1364	891	329	223
Dlouhodobý finanční majetek	0	0	0	0
Oběžná aktiva	155505	155303	170473	218004
Zásoby	19612	19132	18494	33712
Dlouhodobé pohledávky	0	0	0	0
Krátkodobé pohledávky	86471	66778	79661	111135
Krátkodobý finanční majetek	49422	66393	72318	73157

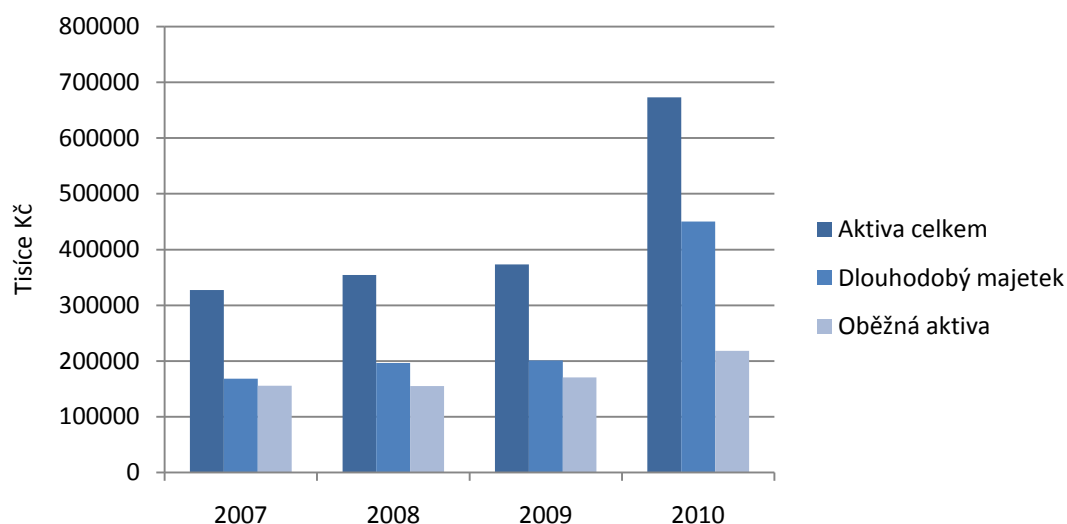
Tabulka 7: Rozvaha-strana aktiv (Pozn. údaje jsou v tis.Kč.)

Zdroj : Výroční zprávy Uherskohradištské nemocnice a.s. 2007-2010(Zkrácená rozvaha viz příloha č. 2)

Horizontální analýza aktiv absolutní a relativní

	2008/2007		2009/2008		2010/2009	
	absolutní	relativní	absolutní	relativní	absolutní	relativní
Aktiva celkem	27239	8,323 %	18761	5,29 %	299935	80,36 %
Dlouhodobý majetek	27700	16,45 %	4958	2,53 %	249237	123,95 %
Dlouhodobý hmotný majetek	28173	16,86 %	5520	2,83 %	249343	124,2 %
Dlouhodobý nehmotný majetek	-473	-34,68 %	-562	-63,08 %	-106	-32,22 %
Dlouhodobý finanční majetek	0	0	0	0	0	0
Oběžná aktiva	-202	-0,13 %	15170	9,77 %	47531	27,88 %
Zásoby	-480	-2,45 %	-638	-3,33 %	15218	82,29 %
Dlouhodobé pohledávky	0	0	0	0	0	0
Krátkodobé pohledávky	-19693	-22,77 %	12883	19,29 %	31474	39,51 %
Krátkodobý finanční majetek	16971	34,34 %	5925	8,92 %	839	1,16 %

Tabulka 8: Horizontální analýza aktiv absolutní i relativní

Graf 1: Horizontální analýza vybraných aktiv (absolutní)

Z tabulek i grafu horizontální analýzy aktiv je patrné navýšení aktiv v letech 2007-2010 a to prakticky o 105 %. Přičemž k nárůstu došlo nejvíce v položce dlouhodobého hmotného majetku (v letech 2007-2010 o 169 %). V meziročním růstu v oblasti DHM v letech 2009-2010 se nejvíce projevila investiční činnost nemocnice do budov (výstavba pavilonu gynekologie a porodnice) a přístrojové techniky (pořízení magnetické rezonance). Podíl oběžných aktiv na aktivech celkem byl v daných letech stacionární kolem 45%. V oběžných aktivech měly zásoby do roku 2009 srovnatelnou úroveň, k nárůstu o 82 % došlo v roce 2010.

Rozvaha - strana pasiv

	2007	2008	2009	2010
Pasiva celkem	327 261	354 500	373 261	673 196
Vlastní kapitál	221 592	258 475	271 335	475 151
Základní kapitál	177 000	177 000	177 000	387 900
Kapitálové fondy	34 534	58 217	61 412	63 444
Fondy ze zisku	1 732	2 023	2 683	3 167
Výsledek hospodaření minulých let	6 871	8 036	20 575	20 575
Výsledek hospodaření běžné účetní období	1 455	13 199	9 665	65
Cizí zdroje	105 269	96 020	101 926	194 793
Rezervy	0	0	0	0
Dlouhodobé závazky	0	0	51	56 367
Krátkodobé závazky	105 269	96 020	96 857	138 425
Bankovní úvěry a výpomoci	0	0	5 018	3 252

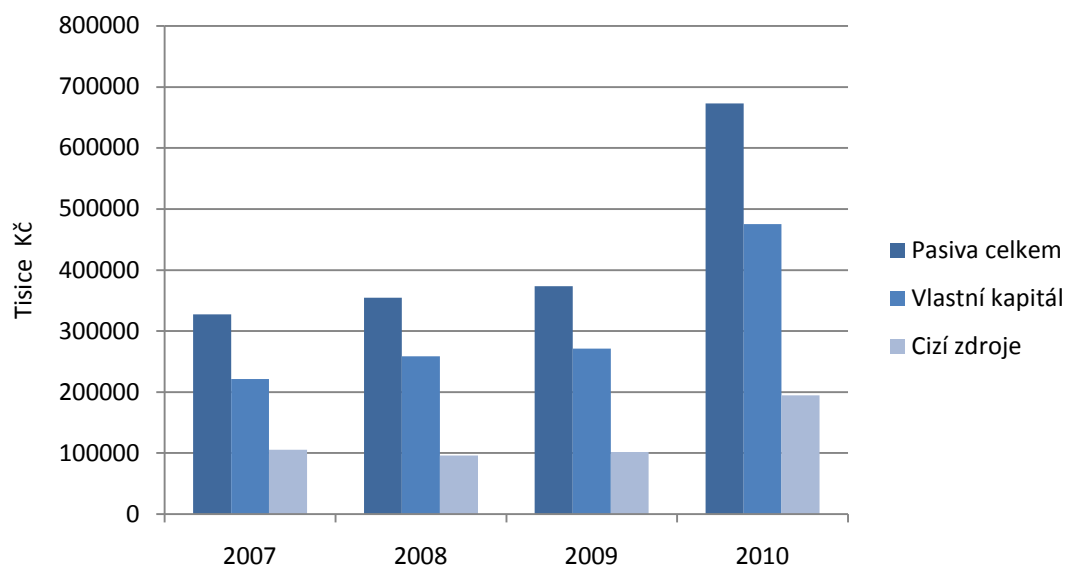
Tabulka 9: Rozvaha - strana pasiv (Pozn. údaje jsou v tis.Kč.)

Zdroj : Výroční zprávy Uherskohradišťské nemocnice a.s. 2007-2010(Zkrácená rozvaha viz příloha č. 2)

Horizontální analýza pasiv absolutní i relativní

	2008/2007		2009/2008		2010/2009	
	absolutní	relativní	absolutní	relativní	absolutní	relativní
Pasiva celkem	27239	8,32 %	18761	5,29 %	299935	80,36 %
Vlastní kapitál	36883	16,64%	12860	4,98 %	203816	75,11 %
Základní kapitál	0	0	0	0	210900	119,15 %
Kapitálové fondy	23683	68,58 %	3195	5,49 %	2032	3,31 %
Fondy ze zisku	291	16,8 %	660	32,62 %	484	18,04 %
Výsledek hospodaření minulých let	1165	16,96 %	12539	156,04 %	0	0
Výsledek hospodaření běžné účetní období	11744	807,15 %	-3534	-26,77 %	-9600	-99,33 %
Cizí zdroje	-9249	-8,79 %	5906	6,15 %	92867	91,11 %
Rezervy	0	0	0	0	0	0
Dlouhodobé závazky	0	0	51	0	56316	110423,53 %
Krátkodobé závazky	-9249	-8,79 %	837	0,59 %	41568	42,92 %
Bankovní úvěry a výpomoci	0	0	5 018	0	-1766	-35,19 %

Tabulka 10: Horizontální analýza pasiv absolutní i relativní

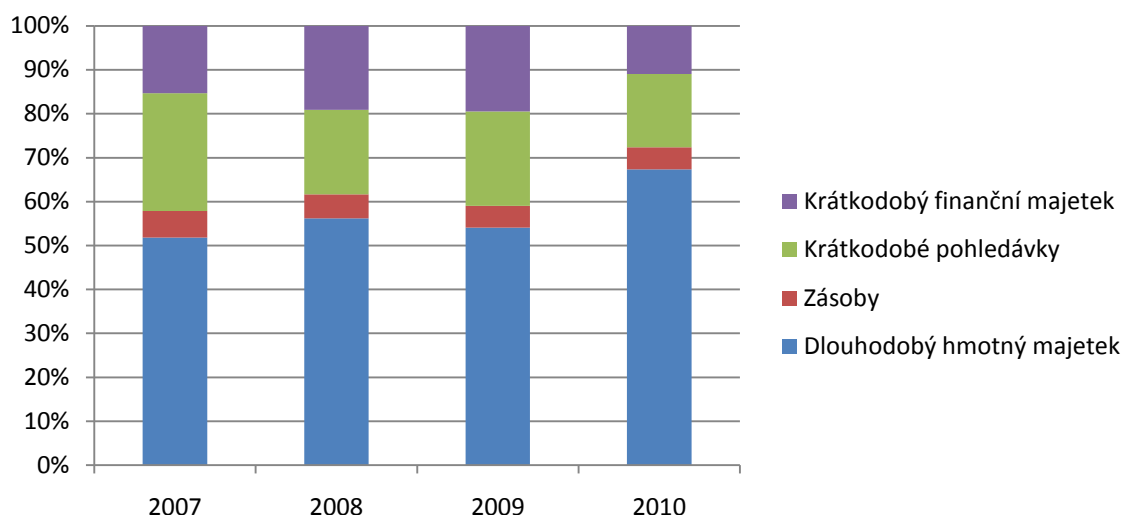
Graf 2: Horizontální analýza vybraných pasiv (absolutní)

Z obou tabulek analýzy pasiv a grafu je zřejmé, že nemocnice má více jak dvojnásobně vyšší vlastní kapitál jak cizí a to ve všech pozorovaných letech. K navýšení pasiv v roce 2010 došlo především díky rozhodnutí valné hromady o zvýšení základního kapitálu společnosti. V roce 2010 došlo k výraznému nárůstu cizích zdrojů daných vzestupem v oblasti dlouhodobých závazků a v roce 2009 i bankovních úvěrů. Ve všech sledovaných letech nemocnice tvořila fondy ze zisku.

Vertikální analýza aktiv

	2007	2008	2009	2010
Aktiva celkem	100%	100%	100%	100%
Dlouhodobý majetek	51,47%	55,33%	53,87%	66,89%
Dlouhodobý hmotný majetek	51,05%	55,07%	53,78%	66,86%
Dlouhodobý nehmotný majetek	0,42%	0,25%	0,09%	0,03%
Dlouhodobý finanční majetek	0%	0%	0%	0%
Oběžná aktiva	47,52%	43,24%	45,67%	32,38%
Zásoby	5,99%	5,4%	4,95%	5%
Dlouhodobé pohledávky	0%	0%	0%	0%
Krátkodobé pohledávky	26,42%	18,84%	21,34%	16,51%
Krátkodobý finanční majetek	15,1%	18,72%	19,37%	10,87%

Tabulka 11: Vertikální analýza aktiv

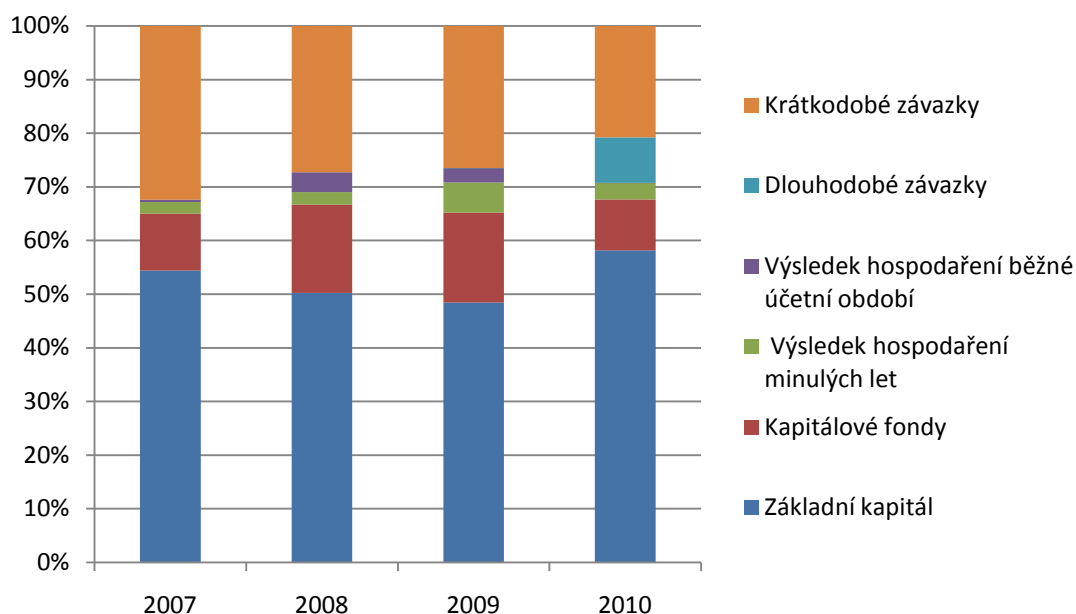
Graf 3: Vertikální analýza významnějších položek aktiv

Z tabulky a grafu je zřejmé, že většinou položku aktiv tvoří dlouhodobý hmotný majetek, tento je nutný k zajištění vlastní hospodářské činnosti. V položkách oběžných aktiv lze sledovat poměrně stabilní hodnotu zásob pohybující se kolem 5%. Rovněž krátkodobé pohledávky vykazovaly ve sledovaných letech relativně stabilní hladinu oscilující kolem 20%.

Vertikální analýza pasiv

	2007	2008	2009	2010
Pasiva celkem	100%	100%	100%	100%
Vlastní kapitál	67,71%	72,91%	72,69%	70,58%
Základní kapitál	54,08%	49,93%	47,42%	57,62%
Kapitálové fondy	10,55%	16,42%	16,45%	9,42%
Fondy ze zisku	0,53%	0,57%	0,72%	0,47%
Výsledek hospodaření minulých let	2,1%	2,27%	5,51%	3,06%
Výsledek hospodaření běžné účetní období	0,44%	3,72%	2,59%	0,01%
Cizí zdroje	32,17%	27,09%	27,31%	28,94%
Rezervy	0%	0,00%	0,00%	0,00%
Dlouhodobé závazky	0%	0,00%	0,01%	8,37%
Krátkodobé závazky	32,17%	27,09%	25,95%	20,56%
Bankovní úvěry a výpomoci	0%	0,00%	1,34%	0,48%

Tabulka 12: Vertikální analýza pasiv

Graf 4: Vertikální analýza pasiv

V rozboru si lze všimnout, že většinový kapitál je tvořen vlastním základním kapitálem, z cizích zdrojů je pak patrné, že postupně v průběhu sledovaných let dochází ke snižování závislosti na krátkodobých závazcích, ovšem v roce 2010 se objevuje nově poměrně velký segment dlouhodobých závazků, který skokově vzrostl z nuly na 56,3mil. Kč, takže podíl krátkodobých závazků na pasivech celkem se snížil z 25,95% v roce 2009 na 20,56% v roce 2010. K této výrazné změně v oblasti pasiv došlo díky investiční činnosti nemocnice.

4.2.2 Analýza výsledovky

Výsledovka v letech 2007-2010

	2007	2008	2009	2010
I. Tržby z prodeje zboží	69793	76837	94707	89941
A. Náklady vynaložené na prodané zboží	57592	62500	77813	74629
II. Výkony	664701	731805	782385	868188
B. Výkonová spotřeba	276359	311471	324515	332536
C. Osobní náklady	377965	426242	464514	504576
D. Daně a poplatky	154	131	93	116
E. Odpisy DHM a DNM	23004	27642	33683	40463
III. Tržby z prodeje DMAm	17398	19312	21182	22475
F. Zůstatková cena prodaného DMAm	17369	19236	20828	22462
G. Změna stavu rezerv a opravných	0	0	0	0
IV. Ostatní provozní výnosy	4809	20452	20994	13826
H. Ostatní provozní náklady	3001	3850	4129	3855
Provozní výsledek hospodaření	1257	-2667	-6308	15794
X. Výnosové úroky	189	482	954	527
N. Nákladové úroky	0	122	374	489
XI. Ostatní finanční výnosy	0	15512	15465	1
O. Ostatní finanční náklady	-10	7	23	270
XIII. Mimořádné výnosy	0	0	0	14310
Výsledek hospodaření za běžnou činnost	1455	13199	9665	-14244
Výsledek hospodaření před zdaněním	1455	13199	9715	29873

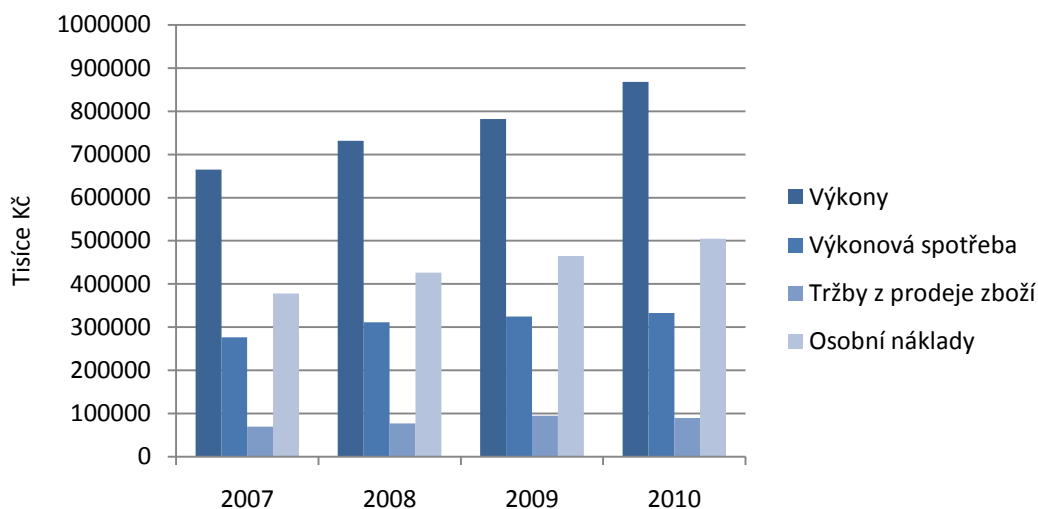
Tabulka 13: Výsledovka v letech 2007-2010 (Pozn. údaje jsou v tis.Kč.)

Zdroj : Výroční zprávy Uherskohradištské nemocnice a.s. 2007-2010(Vybrané ukazatele výsledovky viz příloha č.3 a 4)

Horizontální analýza výsledovky

	2008/2007		2009/2008		2010/2009	
	absolutní	relativní	absolutní	relativní	absolutní	relativní
I. Tržby z prodeje zboží	7044	10%	17870	23%	-4766	-5%
A. Náklady vynaložené na prodané zboží	4908	9%	15313	25%	-3184	-4%
II. Výkony	67104	10%	50580	7%	85803	11%
B. Výkonová spotřeba	35112	13%	13044	4%	8021	2%
C. Osobní náklady	48277	13%	38272	9%	40062	9%
D. Daně a poplatky	-23	-15%	-38	-29%	23	25%
E. Odpisy DHM a DNM	4638	20%	6041	22%	6780	20%
III. Tržby z prodeje DMAm	1914	11%	1870	10%	1293	6%
F. Zůstatková cena prodaného DMAm	1867	11%	1592	8%	1634	8%
G. Změna stavu rezerv a opravných	0	0%	0	0%	0	0%
IV. Ostatní provozní výnosy	15643	325%	542	3%	-7168	-34%
H. Ostatní provozní náklady	849	28%	279	7%	-274	-7%
Provozní výsledek hospodaření	-3924	-312%	-3641	137%	22102	350%
X. Výnosové úroky	293	155%	472	98%	-427	-45%
N. Nákladové úroky	122	0%	252	207%	115	31%
XI. Ostatní finanční výnosy	15512	0%	-47	0%	-15464	-100%
O. Ostatní finanční náklady	17	-170%	16	229%	247	1074%
XIII. Mimořádné výnosy	0	0	0	0	14310	-
Výsledek hospodaření za běžnou činnost	11744	807%	-3534	-27%	-23909	-247%
Výsledek hospodaření před zdaněním	11744	807%	-3484	-26%	20158	207%

Tabulka 14: Horizontální analýza výsledovky

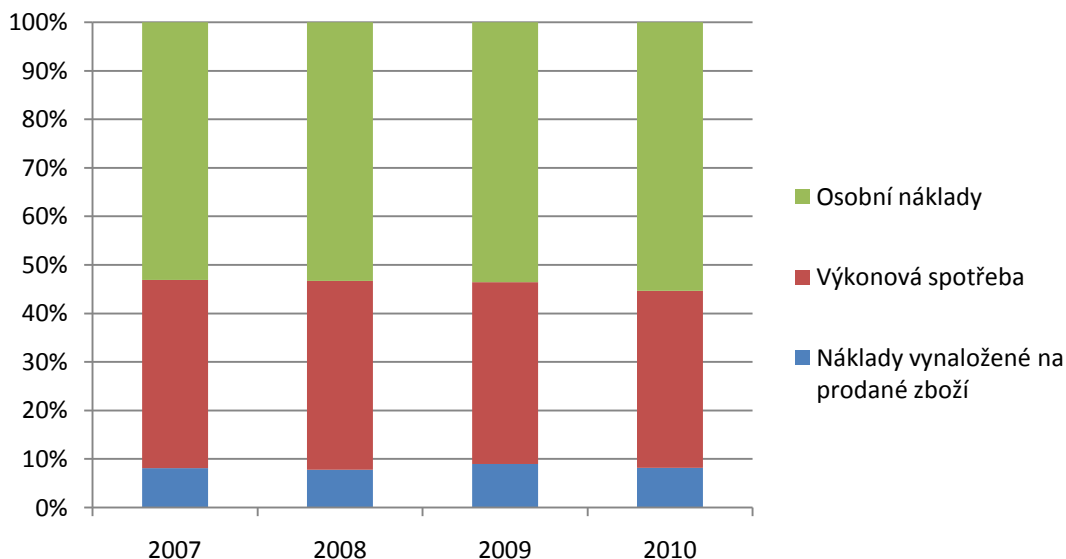
Graf 5: Vývoj vybraných položek výsledovky v letech 2007-2010

Z tabulek a grafu je patrné, že docházelo k postupnému nárůstu ve výnosech a to jak u tržeb z prodeje zboží, tak i v oblasti výkonů. U tržeb pak byl důvodem růstu především růst v oblasti tržby za vlastní výrobky a služby. V oblasti osobních nákladů docházelo ve sledovaných letech jen k postupnému vzestupu, prakticky kopírujícímu intenzitu nárůstu výkonů. U výsledku hospodaření za běžnou činnost došlo k poklesu v posledních dvou sledovaných letech, meziročně v letech 2009-2010 o 247%, ztráta však byla vyrovnána mimořádnými výnosy pokrývajícími tuto ztrátu a výsledkem byl výsledek hospodaření za účetní období ve výši 65tis. Kč. Mimořádné výnosy vznikly díky inventuře nespotřebovaných zásob s oceněním na 14310Kč.

Vertikální analýza výsledovky

	2007	2008	2009	2010
I. Tržby z prodeje zboží	10,50%	10,50%	12,10%	10,36%
A. Náklady vynaložené na prodané zboží	8,66%	8,54%	9,95%	8,60%
II. Výkony	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
B. Výkonová spotřeba	41,58%	42,56%	41,48%	38,30%
C. Osobní náklady	56,86%	58,25%	59,37%	58,12%
D. Daně a poplatky	0,02%	0,02%	0,01%	0,01%
E. Odpisy DHM a DNM	3,46%	3,78%	4,31%	4,66%
III. Tržby z prodeje DMaM	2,62%	2,64%	2,71%	2,59%
F. Zůstatková cena prodaného DMaM	2,61%	2,63%	2,66%	2,59%
G. Změna stavu rezerv a opravných	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
IV. Ostatní provozní výnosy	0,72%	2,79%	2,68%	1,59%
H. Ostatní provozní náklady	0,45%	0,53%	0,53%	0,44%
Provozní výsledek hospodaření	0,19%	-0,36%	-0,81%	1,82%
X. Výnosové úroky	0,03%	0,07%	0,12%	0,06%
N. Nákladové úroky	0,00%	0,02%	0,05%	0,06%
XI. Ostatní finanční výnosy	0,00%	2,12%	1,98%	0,00%
O. Ostatní finanční náklady	0,00%	0,00%	0,00%	0,03%
Výsledek hospodaření za běžnou činnost	0,22%	1,80%	1,24%	-1,64%
Výsledek hospodaření před zdaněním	0,22%	1,80%	1,24%	3,44%

Tabulka 15: Vertikální analýza výsledovky

Graf 6: Vertikální analýza významnějších položek výsledovky z oblasti nákladů

Z analýzy je patrné, že více jak 58% nákladů tvoří osobní náklady (vztaheno k výkonům). Výkonová spotřeba ve všech sledovaných letech se pohybuje kolem 40%,

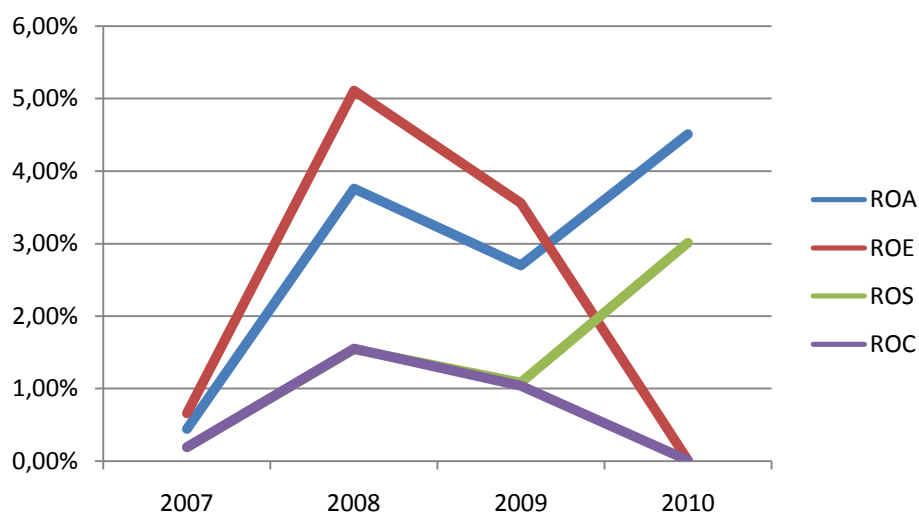
přičemž v roce 2010 došlo k jejímu mírnému poklesu na 38,3%, což je pozitivní signál, který v důsledku vede k poklesu nákladovosti tržeb. Náklady vynaložené na prodané zboží jsou pak po celou dobu stacionární, oscilující kolem hodnoty 8-9%.

4.3 Analýza relativních ukazatelů

4.3.1 Ukazatele rentability

	2007	2008	2009	2010
ROA (EBIT/A)	0,44%	3,76%	2,70%	4,51%
ROE (EAT/VK)	0,66%	5,11%	3,56%	0,01%
ROS (EBIT/T)	0,19%	1,54%	1,08%	3,01%
ROC(EAT/N)	0,19%	1,55%	1,04%	0,01%

Tabulka 16: Ukazatele rentability v letech 2007-2010

Graf 7: Vývoj ukazatelů rentability v letech 2007-2010

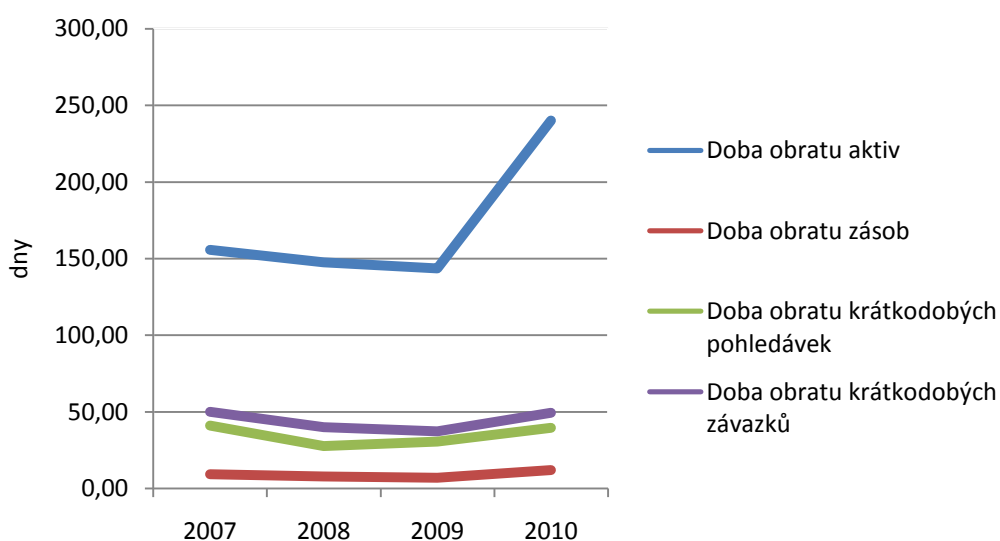
Ukazatele rentability zjišťují efektivnost vložených prostředků a do poměru je zde vložen zisk v různé formě a zdroje podniku. Ve sledovaných letech došlo zejména k zefektivnění využitelnosti celkových aktiv. Ukazatel ROE vykazuje od roku 2008 pokles, vlastní kapitál tedy měl v posledních letech menší vliv na zisk. V roce 2010

došlo k nárůstu rentability tržeb, jak ukazuje ukazatel ROS. Rentabilita nákladů pak byla dle ukazatele ROC nejlepší mezi lety 2008-2009.

4.3.2 Ukazatele aktivity

	2007	2008	2009	2010
Obrat aktiv (T/A)	2,31	2,44	2,51	1,50
Doba obratu aktiv (A/(T/360)) (dny)	155,66	147,64	143,61	240,13
Obrat zásob (T/zásoby)	38,59	45,18	50,59	29,94
Doba obratu zásob (Zásoby/(T/360)) (dny)	9,33	7,97	7,12	12,02
Doba obratu krátkodobých pohledávek (KP/(T/360)) (dny)	41,13	27,81	30,65	39,64
Doba obratu krátkodobých závazků (KZ/(T/360)) (dny)	50,07	39,99	37,27	49,38

Tabulka 17: Ukazatele aktivity v letech 2007-2010

Graf 8: Vývoj ukazatelů aktivity v letech 2007-2010

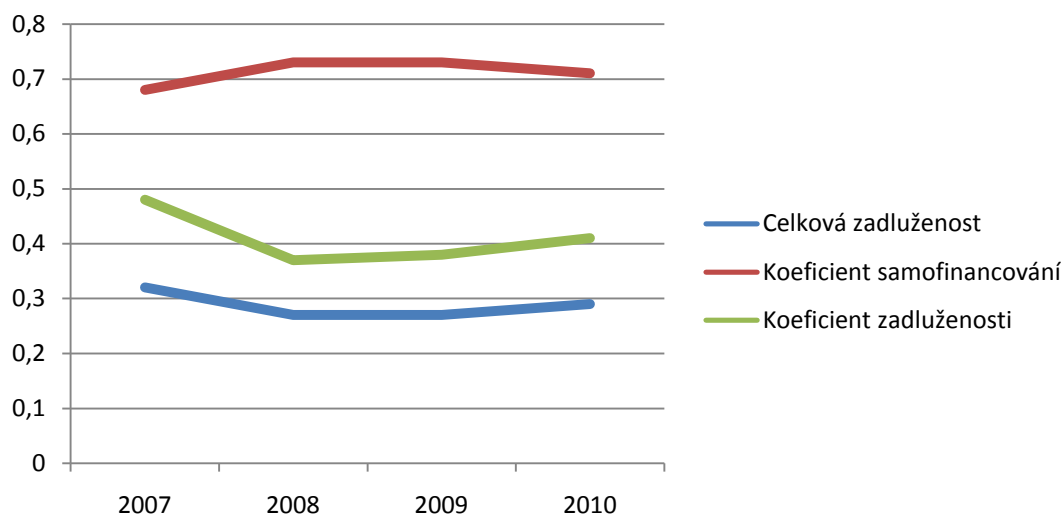
Dle tabulky i grafu je zřejmé prodlužování doby obratu aktiv a pokles obratu aktiv, čímž dochází ke snižování produktivity vlastního kapitálu, přesto aktiva podniku jsou schopna stále tvořit výrobní výstupy, jejichž cena překonává cenu podnikových aktiv 1,5x. Ostatní ukazatele aktivity tj. doba obratu zásob, doba obratu krátkodobých

pohledávek i závazků si drží poměrně stabilní hodnotu v průběhu sledovaných let, přičemž nejkratší doby obratu jsou mezi lety 2008-2009. Průměrná doba inkasa krátkodobých pohledávek osciluje kolem 34-35dní, což vyjadřuje poměrně dobrou platební morálku odběratelů. Platební morálka nemocnice dle doby obratu krátkodobých závazků je vyšší než doba obratu krátkodobých pohledávek, což je žádoucí jev.

4.3.3 Ukazatele zadluženosti

	2007	2008	2009	2010
Celková zadluženost (CK/CA)	0,32	0,27	0,27	0,29
Úrokové krytí (EBIT/U)	-	109,19	26,98	62,09
Koeficient samofinancování (VK/CA)	0,68	0,73	0,73	0,71
Koeficient zadluženosti (CK/VK)	0,48	0,37	0,38	0,41

Tabulka 18: Ukazatele zadluženosti v letech 2007-2010

Graf 9: Vývoj ukazatelů zadluženosti v letech 2007-2010

Celková zadluženost nemocnice je stacionární, pohybující se kolem 28-29% (celková zadluženost by neměla překročit 60%), což je dobrým signálem pro věřitele.

Z ukazatelů zadluženosti je patrné jak se v průběhu let měnila kapitálová struktura cizího a vlastního kapitálu, to je zřejmé z ukazatelů celkové zadluženosti a koeficientu samofinancování, které jsou si vzájemně doplňkové. Samofinancování tak bylo v průměru kolem 70%. V průběhu let se podíl cizího kapitálu na aktivech prakticky

minimálně měnil a pohyboval se kolem 30%. Hodnota úrokového krytí se pohybovala od 26 po 109, což je velmi dobrý výsledek. Zisk by měl pokrýt úroky minimálně 3-6x.

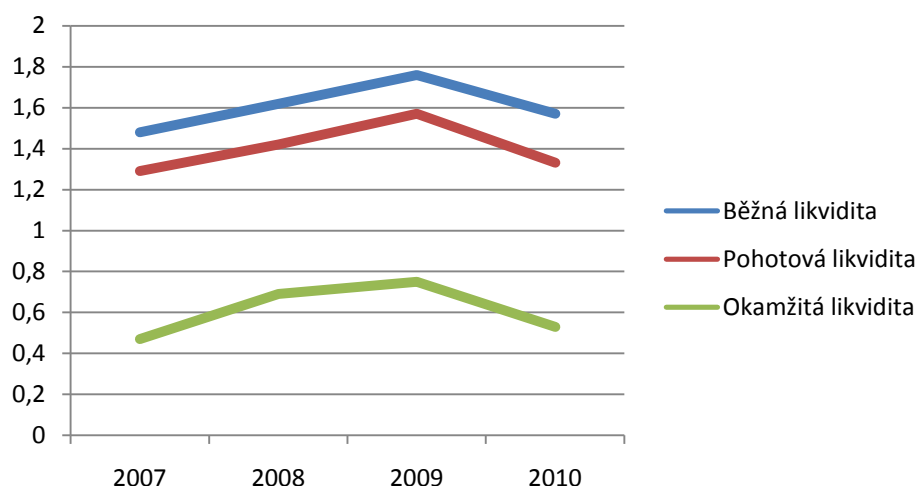
4.3.3 Ukazatele likvidity

Ukazatele likvidity hodnotí platební schopnost podniku hradit své závazky.

	2007	2008	2009	2010
Běžná likvidita (OA/KZ)	1,48	1,62	1,76	1,57
Pohotová likvidita ((OA-Z)/KZ)	1,29	1,42	1,57	1,33
Okamžitá likvidita (KFM/KZ)	0,47	0,69	0,75	0,53

Tabulka 19: Ukazatele likvidity v letech 2007-2010

Všechny tři ukazatele likvidity vykazují v průběhu sledovaného období prakticky shodný průběh. Nejlepších hodnot bylo dosaženo v roce 2009. Běžná a pohotová likvidita jsou příznivé. Pohotová likvidita, vyjadřující schopnost podniku hradit právě splatné závazky, je rovněž v dobrém rozmezí. Z pohledu okamžité likvidity je nemocnice schopna uhradit své právě splatné závazky z 60%, což výrazně převyšuje minimální doporučenou hodnotu ve výši 0,2(20%).

Graf 10: Vývoj ukazatelů likvidity v letech 2007-2010

4.3.5 Ukazatele produktivity

	2007	2008	2009	2010
Produktivita práce (tržby/počet pracovníků)	639,27	742,61	790,28	829,31
Produktivita práce z mezd (tržby/mzdové náklady)	2,00	2,03	2,01	2,00

Tabulka 20: Ukazatele produktivity v letech 2007-2010

Vzhledem k tomu, že se pohybujeme v segmentu, ve kterém není primárním cílem tvorba zisku, jsou všechny ukazatele produktivity nižší než je tomu u firem v komerčním prostředí. Z hlediska produktivity práce nejlépe vychází rok 2010, především díky vzestupu tržeb o 7,8%, a to i při meziročním navýšení počtu zaměstnanců o 2,7%.

4.3.6 Ukazatele na bázi kapitálového trhu

	2007	2008	2009	2010
Účetní hodnota akcie (VK/počet kmenových akcií)	1136,37	1325,51	1391,46	1147,71
Čistý zisk na akcii (čistý zisk EAT/počet kmenových akcií)	7,46	67,69	49,51	0,16

Tabulka 21: Ukazatele na bázi kapitálového trhu v letech 2007-2010(v Kč)

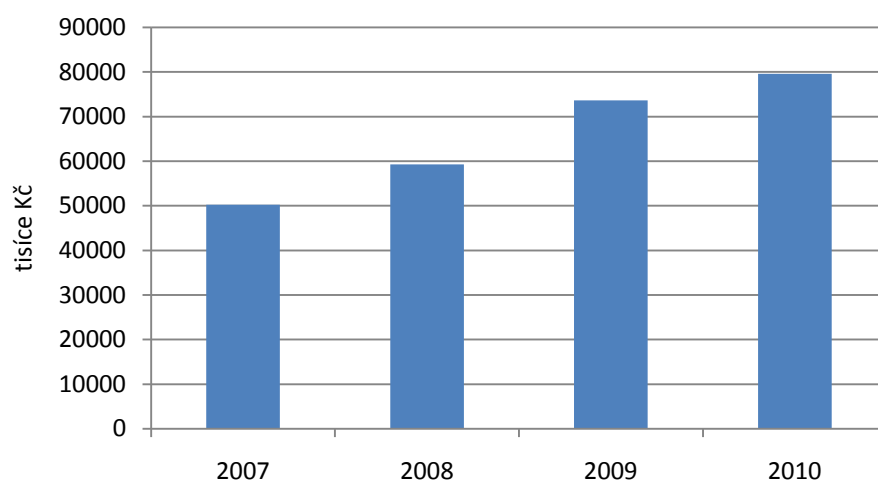
Zdravotnická zařízení sice nejsou primárně v hledáčku investorů a obchodníků s akciemi, nicméně z dostupných výročních zpráv byly vypočteny ukazatele účetní hodnoty akcie a čistého zisku na akcii. Pro úplnost uvedu vývoj počtu akcií ve sledovaných letech- 2007(195), 2008(195), 2009(195), 2010(414). Ze získaných dat zjistíme, že nejvyšší zisk na akcii byl v roce 2008, společně s navýšením počtu akcií v roce 2010 došlo k výraznému poklesu čistého zisku na akcii, cena akcie pak meziročně klesla o 17,5%.

4.4 Analýza fondů finančních prostředků

	2007	2008	2009	2010
Čistý pracovní kapitál (OA/KZ)	50236	59283	73616	79579

Tabulka 22: Ukazatele fondů finančních prostředků v letech 2007-2010 (v tis. Kč)

Pozn. za pohotové peněžní prostředky byl dosazen krátkodobý finanční majetek.

Graf 11: Vývoj čistého pracovního kapitálu v letech 2007-2010

Z ukazatele čistého pracovního kapitálu je zřejmé, že dochází k jeho navyšování v průběhu sledovaných let, což je jistě příznivý vývoj, protože vyjadřuje dobrou likviditu podniku.

4.5 Tafflerův bankrotní model

Tafflerův model patří mezi bankrotní analytické modely. Je výsledkem čtyř vybraných poměrových ukazatelů, k nimž je přiřazena specifická váha.

	Specifická váha	2007	2008	2009	2010
EBIT/KZ	0,53	0,014	0,139	0,104	0,219
OA/CZ	0,13	1,477	1,617	1,673	1,119
KZ/A	1,18	0,322	0,271	0,259	0,206
T/A	0,162	2,313	2,438	2,507	1,499
Hodnota Tafflerova modelu	-	0,95	1,66	1,48	0,75

Graf 23: Vývoj hodnoty Tafflerova modelu v letech 2007-2010

Nejpříznivějšího výsledku Tafflerova modelu bylo dosaženo v letech 2008-2009. Ve všech sledovaných letech byla hodnota Tafflerova modelu nad 0,3, tudíž pravděpodobnost bankrotu je malá.

Diskuse

V analytické části diplomové práce jsem provedl finanční analýzu Uherskohradišťské nemocnice a.s. v letech 2007-2010. V první části je uvedena vertikální a horizontální analýza výkazů rozvahy a výkazu zisku a ztráty.

Na straně aktiv byl zjištěn nárůst celkového majetku a to zejména v oblasti dlouhodobého majetku, což bylo dáno investičními činnostmi nemocnice. Podíl oběžných aktiv na aktivech celkem byl v letech 2007-2009 poměrně stacionární, pohybující se kolem 45%. K absolutnímu navýšení oběžných aktiv došlo v roce 2010 s významným přispěním nárůstu zásob. Relativně však zásoby tvořily po celé sledované období přibližně 5% podíl všech aktiv.

V oblasti pasiv je patrné téměř dvojnásobné navýšení základního kapitálu v roce 2010. Vlastní kapitál však ve všech sledovaných letech tvořil přibližně 70% celkových pasiv. Přesto (v důsledku zmiňovaného navýšení základního kapitálu) došlo v roce 2010 ke zhoršení některých ukazatelů. V cizích zdrojích dominovaly v letech 2007 až 2010 krátkodobé závazky. Jejich podíl na celkových pasivech postupně klesnul z 32,17% (rok 2007) na 25,95% (rok 2009). V roce 2010 došlo ke skokovému nárůstu dlouhodobých závazků z nuly na 56,3 mil Kč a dále i k nárůstu vlastního kapitálu. V důsledku toho se v roce 2010 podíl krátkodobých závazků na celkových pasivech snížil až na 20,56 %, a to i přes jejich meziroční růst o 42,9 %.

Z analýzy výsledovky je patrné, že docházelo k postupnému absolutnímu nárůstu celkových výnosů, a to jak u tržeb z prodeje zboží, tak i u výkonů (zde především u tržeb za prodej vlastních výrobků a služeb). Tržby z prodeje vlastních výrobků a služeb tvoří majoritní příjmovou činnost zdravotnického zařízení. Naproti tomu tržby z prodeje zboží tvořily minoritní část výnosů a jejich podíl byl v celém sledovaném období i přes absolutní nárůst kolem 10,8% bez výraznějších meziročních změn. V oblasti podílu nákladů na výkonech tvořily více jak 58% náklady osobní. Podíl výkonové spotřeby se držel na cca 40% a podíl nákladů na prodané zboží se pohyboval kolem 8-9%.

Co se týče výsledku hospodaření za běžnou činnost, tak nejvyšší byl vykázán v roce 2008. K jeho výraznému poklesu došlo v roce 2010 a to meziročně o 247%

(vykázána ztráta ve výši -14,2 mil. Kč) v důsledku uplatnění odložené daně. Dle výroční zprávy byl však v témže roce na základě inventarizace nespotřebovaných zásob vykázán mimořádný výnos ve výši 14310tis. Kč. Výsledek hospodaření za účetní období roku 2010 tak činil 65 tis. Kč, tzn. že i v posledním roce sledovaného období zůstal kladný (proti předchozím rokům sledovaného období však došlo k jeho výraznému poklesu)..

Při analýze fondu finančních prostředků ve sledovaných letech byl zjištěn postupný nárůst čistého pracovního kapitálu.

V oblasti rentability bylo zjištěno ve sledovaném období nejefektivnější využití celkových aktiv v roce 2010 (vzestup hodnoty ukazatele ROA z 0,44% v roce 2007 na 4,51% v roce 2010). U využití vlastních aktiv však došlo v roce 2010 k poklesu (pokles ukazatele ROE v roce 2010 na 0,01%). Rentabilita tržeb rostla od roku 2009. Naopak u rentability nákladů došlo k jejímu poklesu.

U ukazatelů aktivity došlo ke zhoršení obratu aktiv v důsledku prodloužení doby obratu zásob (z 9,33 dnů v roce 2007 na 12,02dnů v roce 2010), doby obratu krátkodobých pohledávek (z 27,81 dnů v roce 2008 na 39,64 dnů v roce 2010) a doby obratu krátkodobých závazků (z 37,27 dní v roce 2009 na 49,38 dní v roce 2010). I přes zhoršení těchto ukazatelů v průběhu let 2007-2010 jsou však stále výsledky příznivé v porovnání s mediány těchto ukazatelů u zařízení podobné velikosti a právního typu.⁷⁵

Vývoj zadluženosti nemocnice byl stacionární, celková zadluženost se pohybuje kolem 28-29%, což je příznivý výsledek vzhledem k doporučeným hodnotám tohoto ukazatele, které jsou maximálně 60%. Koeficient samofinancování vykazoval v průměru hodnoty kolem 70%. Rovněž koeficient úrokového krytí vykazoval vysokou schopnost nemocnice hradit úroky ze zisku.

Ukazatele likvidity měli v průběhu sledovaných let 2007-2010 prakticky shodný průběh. Běžná likvidita byla kolem 1,6. Nemocnice tak vykazuje velmi dobrou pohotovost k hrazení svých závazků.

Produktivita práce se v průběhu sledovaných let zvyšovala, produktivita práce z mezd byla stacionární.

⁷⁵ Porovnej údaje z prezentace Finanční zdraví nemocnic ČR-finanční výsledky, organizace Health Care Institut dostupné na <http://www.hc-institute.org/v2/article.php?id=33&lng=1>

Účetní hodnota akcie se pohybovala v rozmezí od 1136-1391Kč, přičemž nejvyšší zisk na akcii byl v roce 2008 a sice 67,69Kč.

Při analýze bankrotního modelu výpočtem dle Tafflera bylo zjištěno, že nemocnice se nepohybuje v pásmu rizika bankrotu, naopak se pohybuje v pásmu prosperity.

Závěr

Diplomová práce se zabývala soustavou ekonomických ukazatelů běžně používaných při finanční analýze firem v komerční sféře a aplikovala jejich použití na konkrétní zdravotnické zařízení s cílem zjistit ekonomicko-finanční situaci ve sledovaných letech.

V teoretické části jsou uvedena teoretická východiska spočívající v seznámení s metodikou finanční analýzy, uživateli finanční analýzy a soustavou ukazatelů používaných při tvorbě analýzy a to jak formou horizontální a vertikální analýzy účetních výkazů, tak rozbořem rozdílových a poměrových ukazatelů.

V analytické části je proveden rozbor finančních výkazů Uherskohradišťské nemocnice a.s. z dat získaných z výročních zpráv v letech 2007-2010. Byla provedena vertikální a horizontální analýza rozvah a výkazů zisku a ztráty, dále byl proveden výpočet vybraných rozdílových a poměrových ukazatelů a výpočet bankrotního Tafflerova modelu. Souhrnné výsledky analýzy jsou uvedeny v diskuzi. Z analýzy účetních výkazů Uherskohradišťské nemocnice a.s. ve sledovaném období vyplývá, že i když v posledních dvou sledovaných letech došlo ke zhoršení některých ukazatelů, finanční situaci nemocnice bylo možno i nadále považovat za stabilní.

Literatura a prameny

- Arrow, J. K.: *Uncertainty and the Welfare Economics of Medical Care*. The American Economic Review, Vol. 53, No. 5. Dec., 1963, pp. 941-973.
- Bellová J., Zlámal J.: *Základy účetnictví pro management zdravotnictví*. 1. vyd. Olomouc: Univ. Palackého, 2008. 206 s. ISBN 978-80-244-1967-1.
- Blaha, Zdenek Sid. - Jindřichovská, I. *Jak posoudit finanční zdraví firmy*. 3. rozšířené vydání. Praha: Management Press, 2006. 194s. ISBN 8072611453.
- Čtvrtá směrnice rady(78/660/EHS), o ročních účetních závěrkách některých forem společností [online]. Komora auditorů České republiky, 2012 [cit. 2012-03-21]. Dostupné na WWW: <<http://www.kacr.cz/Data/files/Metodika/Legislativa/EU/01978L0660-20070101-cs.pdf>>.
- Gladkij, I. a kol. *Management ve zdravotnictví*. 1. vydání. Brno: Computer Press, 2003. 380 s. ISBN 80-7226-996-8.
- Hindels, R., Hronová, S., Seger, J. *Statistika pro ekonomy*. 2. vyd. Professional Publishing 2002. 420 s. ISBN 80-86419-30-4.
- Holečková, J., *Finanční analýza firmy*. 1. vyd. Praha: ASPI – Wolters Kluwer, 2008. 208 s. ISBN 978-80-7357-392-8.
- Kislingerová, E. *Manažerské finance*. 2. přepracované a rozšířené vyd. Praha: C.H. Beck, 2007, 745s. ISBN 978-80-7179-903-0.
- Kislingerová, E., Hnilica, J.: *Finanční analýza krok za krokem*, 1. vyd. Praha: C.H. Beck, 2005. 139 s. ISBN 80-7179-321-3.
- Kovanicová, D., Kovanic, P. *Poklady skryté v účetnictví. Díl 2, Finanční analýza účetních dokladů*. 3. aktualizované vydání. Praha: Polygon, 1997. 288 stran. ISBN 80-85967-56-1.
- Křížová, E. *Zdravotnické systémy v mezinárodním srovnání*. Praha: LF UK, 1998, 133 s., ISBN 8023809377.
- Nikorjak M.: Arrowova ekonomická specifika zdravotní péče a informační společnost, *Acta academica karviniensia*, 2011 [cit. 2012-06-02] <<http://www.opf.slu.cz/aak/2011/03/nikorjak.pdf> >
- Peřan, J.: *Finanční analýza podniku*, Brno: Masarykova univerzita - ekonomicko-správní fakulta. 2009, 105 s.

- Petráčková, V., Kraus J. *Akademický slovník cizích slov*. 1. vyd. Praha: Academia, 1998. 834 s. ISBN 80-200-0607-9.
- Růčková, P., *Finanční analýza*. 2.vyd. Praha: Grada Publishing, 120 s. 2008. ISBN 978-80-247-2481-2.
- Sedláček, J. *Finanční analýza podniku*. 1.vydání. Brno: Computer Press, 2007. 154s. ISBN 978-80-251-1830-6.
- Struktura rozvahy podle mezinárodního účetního standardu IAS 1* [online]. Rada pro mezinárodní účetní standardy (IASB), 2012 [cit. 2012-03-16]. Dostupné na WWW: < <http://www.iasplus.com/standard/ias01.htm> >.
- Sůvová, H. a kol. *Finanční analýza v řízení podniku, v bance a na počítači*. 1. vyd. Praha: Bankovní institut, 1999. 622 stran. ISBN 80-7265-027-0.
- Synek M.: *Manažerská ekonomika*. 4.vyd. Praha: Grada, 2007. 452 s. ISBN 978-80-7179-903-0.
- Synek, M. *Ekonomická analýza*. Praha: VŠE, 2003. 77 s.
- Valenčík R.: *Různé přístupy a techniky oceňování hodnoty lidského života v souvislosti s uplatňováním cost-benefit analýz*. Brno: Masarykova univerzita ekonomicko-správní fakulta, 2005.
- Vávrová H., Akciové společnosti a příspěvkové organizace ve zdravotnictví, [cit. 2012-06-03] <<http://www.ekonomikaamanagement.cz/cz//clanek-akciove-spolecnosti-a-prispevkove-organizace-ve-zdravotnictvi.html>>.
- Veber, J. a kol. *Management. Základy, prosperita, globalizace*. Praha : Management Press 2000. ISBN 80-7261-029-5.
- Vrána L. *Finanční analýza*. Praha: Škola veřejného zdravotnictví, 2001.
- Vyhláška č. 500/2002 Sb. [online]. Ministerstvo financí České republiky, 2002 [cit. 2012-03-19]. Dostupné na WWW: <http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/vyhlasky_4825.html?year=2002>.
- Výroční zpráva Uherskohradišťské nemocnice za rok 2007 [online]. Uherskohradišťská nemocnice a.s., 2007 [cit. 2012-03-19]. Dostupné na WWW: <http://www.nemuh.cz/Data/files/VyrZpr/UHNas_vyrocn_i_zprava_2007.pdf >
- Výroční zpráva Uherskohradišťské nemocnice za rok 2008 [online]. Uherskohradišťská nemocnice a.s., 2008 [cit. 2012-03-19]. Dostupné na WWW: <http://www.nemuh.cz/Data/files/VyrZpr/UHN_Vyrocn_i_zprava_2008.pdf>

Výroční zpráva Uherskohradišťské nemocnice za rok 2009 [online].

Uherskohradišťská nemocnice a.s., 2009 [cit. 2012-03-19]. Dostupné na WWW:

<[http:// www.nemuh.cz/Data/files/VyrZpr/UHN_VZ_2009.pdf](http://www.nemuh.cz/Data/files/VyrZpr/UHN_VZ_2009.pdf)>

Výroční zpráva Uherskohradišťské nemocnice za rok 2010[online], Uherskohradišťská

nemocnice a.s., 2010 [cit. 2012-03-19]. Dostupné na WWW:

<http://www.nemuh.cz/Data/files/VyrZpr/UHN_VZ_2010.pdf>

Zákon č.410/2010 Sb., o účetnictví. *Sbírka zákonů ČR*. Praha: Ministerstvo vnitra ČR

1993-. Roč.2010,částka 145, s.5435-5440.

Seznam zkratek

A	aktiva
a.s.	akciová společnost
CA	celková aktiva
CK	celkový kapitál
ČR	Česká republika
EU	Evropská unie
HCI	Health Care Institut
KFM	krátkodobý finanční majetek
KP	krátkodobé pohledávky
KZ	krátkodobé závazky
N	náklady
OA	oběžná aktiva
T	tržby
U	úroky
VK	vlastní kapitál
Z	zásoby

Seznam obrázků

Obrázek č. 1: Rozlišení pojetí finanční analýzy z obsahového hlediska	18
Obrázek č. 2: Metody finanční analýzy	20
Obrázek č. 3: Provázanost účetních výkazů	32
Obrázek č. 4: Přehled ukazatelů	37
Obrázek č. 5: Jednotlivé druhy zisků	44
Obrázek č. 6: Rozklad Du Pont	56

Seznam tabulek

Tab. č. 1:	Rozdíly trhu zdravotnických služeb a dokonale konkurenčního trhu	10
Tab. č. 2:	Rozvaha	24
Tab. č. 3:	Výsledovka	30
Tab. č. 4:	Členění soustav ukazatelů	55
Tab. č. 5:	Hodnocení bonity podniku Kralickovým Quick testem	62
Tab. č. 6:	Základní neekonomické informace nemocnice Uherské Hradiště	64
Tab. č. 7:	Rozvaha-strana aktiv	64
Tab. č. 8:	Horizontální analýza aktiv absolutní i relativní	65
Tab. č. 9:	Rozvaha-strana pasiv	66
Tab. č. 10:	Horizontální analýza pasiv absolutní i relativní	66
Tab. č. 11:	Vertikální analýza aktiv	67
Tab. č. 12:	Vertikální analýza pasiv	68
Tab. č. 13:	Výsledovka v letech 2007-2010	70
Tab. č. 14:	Horizontální analýza výsledovky	71
Tab. č. 15:	Vertikální analýza výsledovky	72
Tab. č. 16:	Ukazatele rentability v letech 2007-2010	73
Tab. č. 17:	Ukazatele aktivity v letech 2007-2010	74
Tab. č. 18:	Ukazatele zadluženosti v letech 2007-2010	75
Tab. č. 19:	Ukazatele likvidity v letech 2007-2010	76
Tab. č. 20:	Ukazatele produktivity v letech 2007-2010	77
Tab. č. 21:	Ukazatele na bázi kapitálového trhu v letech 2007-2010	77
Tab. č. 22:	Ukazatele fondů finančních prostředků v letech 2007-2010	78
Tab. č. 23:	Vývoj hodnoty Tafflerova modelu v letech 2007-2010	78

Seznam grafů

Graf č. 1:	Horizontální analýza vybraných aktiv (absolutní)	65
Graf č. 2:	Horizontální analýza vybraných pasiv (absolutní)	67
Graf č. 3:	Vertikální analýza významnějších položek aktiv	68
Graf č. 4:	Vertikální analýza pasiv	69
Graf č. 5:	Vývoj vybraných položek výsledovky v letech 2007-2010	71
Graf č. 6:	Vertikální analýza významnějších položek výsledovky z oblasti nákladů	72
Graf č. 7:	Vývoj ukazatelů rentability v letech 2007-2010	73
Graf č. 8:	Vývoj ukazatelů aktivity v letech 2007-2010	74
Graf č. 9:	Vývoj ukazatelů zadluženosti v letech 2007-2010	76
Graf č. 10:	Vývoj čistého pracovního kapitálu v letech 2007-2010	78
Graf č. 11:	Vývoj ukazatelů pracovního kapitálu a pohotových prostředků v letech 2007-2010	78

Seznam příloh

Příloha č. 1:	Váhy ukazatelů indexu IN	91
Příloha č. 2:	Zkrácená rozvaha v letech 2007-2010	92
Příloha č. 3:	Výkaz zisku a ztráty v roce 2007	93
Příloha č. 4:	Výkaz zisku a ztráty mezi roky 2008-2010	94

Příloha č. 1: Váhy ukazatelů indexu IN

OKEČ	Název	V1	V3	V4	V6
A	Zemědělství	0,24	21,35	0,76	14,57
B	Rybolov	0,05	10,76	0,90	84,11
C	Dobývání nerostných surovin	0,14	17,74	0,72	16,89
CA	Dobývání energetický surovin	0,14	21,83	0,74	16,31
CB	Dobývání ostatních surovin	0,16	5,39	0,56	25,39
D	Zpracovatelský průmysl	0,24	7,61	0,48	11,92
DA	Potravinářský průmysl	0,26	4,99	0,33	17,38
DB	Textilní a oděvní průmysl	0,23	6,08	0,43	12,73
DC	Koždělný průmysl	0,24	7,95	0,43	8,79
DD	Dřevařský průmysl	0,24	18,73	0,41	11,57
DE	Papírenský a polygrafický průmysl	0,23	6,07	0,44	16,99
DF	Koksování a rafinerie	0,19	4,09	0,32	2026,93
DG	Výroba chemických výrobků	0,21	4,81	0,57	17,06
DH	Gumárenský a platicářský průmysl	0,22	5,87	0,38	43,01
DI	Stavení hmoty	0,20	5,28	0,55	28,05
DJ	Výroba kovů	0,24	10,55	0,46	9,74
DK	Výroba strojů a přístrojů	0,28	13,07	0,64	6,36
DL	Elektrotechnika a elektronika	0,27	9,50	0,51	8,27
DM	Výroba dopravních prostředků	0,23	29,29	0,71	7,46
DN	Jinde nezařazený průmysl	0,26	3,91	0,38	17,62
E	Elektřina, voda a plyn	0,15	4,61	0,72	55,89
F	stavebnictví	0,34	5,74	0,35	16,54
G	Obchod a opravy motorových vozidel	0,33	9,70	9,70	28,32
H	Pohostinství a ubytování	0,35	12,57	0,88	15,97
I	Doprava, skladování, spoje	0,07	14,35	0,75	60,61
	Ekonomika České republiky	0,22	8,33	0,52	16,80

Pro všechny obory:

V2 = 0,11

V5 = 0,10

Příloha č. 2: Zkrácená rozvaha v letech 2007-2010

Zkrácená rozvaha k 31. 12.

AKTIVA (netto) v tis. Kč	rok 2007	rok 2008	rok 2009	rok 2010
A. Pohledávky za upsaný základní kapitál	0	0	0	0
B. Dlouhodobý majetek	168 428	196 128	201 086	450 323
I. Dlouhodobý nehmotný majetek	1 364	891	329	223
II. Dlouhodobý hmotný majetek	167 064	195 237	200 757	450 100
III. Dlouhodobý finanční majetek	0	0	0	0
C. Oběžná aktiva	155 505	155 303	170 473	218 004
I. Zásoby	19 612	19 132	18 494	33 712
II. Dlouhodobé pohledávky	0	0	0	0
III. Krátkodobé pohledávky	86 471	67 778	79 661	111 135
IV. Krátkodobý finanční majetek	49 422	68 393	72 318	73 157
D. Časové rozlišení	3 328	3 069	1 702	4 868
AKTIVA CELKEM	327 261	354 500	373 261	673 196

PASIVA (netto) v tis. Kč	rok 2007	rok 2008	rok 2009	rok 2010
A. Vlastní kapitál	221 592	258 475	271 335	475 151
I. Základní kapitál	177 000	177 000	177 000	387 900
II. Kapitálové fondy	34 534	58 217	61 412	63 444
III. Fondy ze zisku	1 732	2 023	2 683	3 167
IV. Výsledek hospodaření minulých let	6 871	8 036	20 575	20 575
V. Výsledek hospodaření běžné účetní období (+/-)	1 455	13 199	9 665	65
B. Cizí zdroje	105 269	96 020	101 926	194 793
I. Rezervy	0	0	0	0
II. Dlouhodobé závazky	0	0	51	56 367
III. Krátkodobé závazky	105 269	96 020	96 857	138 425
IV. Bankovní úvěry a výpomoci	0	0	5 018	0
C. Časové rozlišení	400	5	0	3 252
PASIVA CELKEM	327 261	354 500	373 261	673 196

Příloha č. 3: Výkaz zisku a ztráty v roce 2007

Výkaz zisku a ztráty k 31. 12. 2007 – vybrané ukazatele (v tis. Kč)

I. Tržby z prodeje zboží	69 793
A. Náklady vynaložené na prodané zboží	57 592
+ Obchodní marže	12 201
II. Výkony	664 701
II. 1. Tržby z prodeje vlastních výrobků a služeb	640 118
II. 3. Aktivace	24 583
B. Výkonná spotřeba	276 359
B. 1. Spotřeba materiálu a energie	194 095
B. 2. Služby	82 264
+ Přidaná hodnota	400 543
C. Osobní náklady	377 965
C. 1. Mzdové náklady	276 694
C. 2. Odměna členům orgánů společnosti a družstva	2 762
C. 3. Náklady na sociální zabezpečení a ZP	97 972
C. 4. Sociální náklady	537
D. Daně a poplatky	154
E. Odpisy DHM a DNM	23 004
III. Tržby z prodeje dlouhodobého majetku a materiálu	17 398
III. 1. Tržby z prodeje dlouhodobého majetku	438
III. 2. Tržby z prodeje materiálu	16 960
F. Zůstatková cena prodaného dlouhodobého majetku a materiálu	17 369
F. 1. Zůstatková cena prodaného dlouhodobého majetku	403
F. 2. Prodaný materiál	16 966
G. Změna stavu rezerv a opravných položek v provozní oblasti	0
IV. Ostatní provozní výnosy	4 809
H. Ostatní provozní náklady	3 001
* Provozní výsledek hospodaření	1 257
X. Výnosové úroky	189
N. Nákladové úroky	0
XI. Ostatní finanční výnosy	0
O. Ostatní finanční náklady	-10
* Finanční výsledek hospodaření	199
** Výsledek hospodaření za běžnou činnost	1 455
*** Výsledek hospodaření za účetní období (+/-)	1 455
**** Výsledek hospodaření před zdaněním	1 455

Příloha č. 4: Výkaz zisku a ztráty mezi roky 2008-2010

	rok 2008	rok 2009	rok 2010
I. Tržby z prodeje zboží	76 837	94 707	89 941
A. Náklady vynaložené na prodané zboží	62 500	77 813	74 629
II. Výkony	731 805	782 385	868 188
B. Výkonová spotřeba	311 471	324 515	332 536
C. Osobní náklady	426 242	464 514	504 576
D. Daně a poplatky	131	93	116
E. Odpisy DHM a DNM	27 642	33 683	40 463
III. Tržby z prodeje DMaM	19 312	21 182	22 475
F. Zůstatková cena prodaného DMaM	19 236	20 828	22 462
G. Změna stavu rezerv a opravných položek ⁰	0	0	0
IV. Ostatní provozní výnosy	20 452	20 994	13 826
H. Ostatní provozní náklady	3 850	4 129	3 855
Provozní výsledek hospodaření	-2 667	-6 308	15 794
X. Výnosové úroky	482	954	527
N. Nákladové úroky	122	374	489
XI. Ostatní finanční výnosy	15 512	15 465	1
O. Ostatní finanční náklady	7	23	270
Finanční výsledek hospodaření	15 865	16 023	-230
Q. Daň z příjmů za běžnou činnost	0	51	29 808
Výsledek hospodaření za běžnou činnost	13 199	9 665	-14 244
XIII. Mimořádné výnosy	0	0	14 310
Mimořádný výsledek hospodaření	0	0	14 310
Výsledek hospodaření za účetní období	13 199	9 665	65
Výsledek hospodaření před zdaněním	13 199	9 715	29 873